

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE, VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

17^e JAARGANG.

WOENSDAG 24 FEBRUARI 1932

No. 843

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.
COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis;
Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per
jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het
Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ont-
vangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoe-
ver daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

23 FEBRUARI 1932.

In den toestand van de geldmarkt kwam geen ver-
andering van beteekenis. De rente voor particulier
disconto werd in verband met de aangekondigde in-
schrijving op schatkistpapier aanvankelijk iets hooger,
zoodat na $1\frac{1}{4}$ à $1\frac{1}{8}$ pCt. weder voor $1\frac{15}{16}$ à 2 pCt.
werd afgedaan; later kon men echter weder vrij grif
voor $1\frac{7}{8}$ pCt. plaatsen. De prolongatierente was daar-
entegen in het midden der week iets lager, zoodat $1\frac{1}{4}$
pCt. werd genoteerd; daarna kwam de notering ech-
ter opnieuw op $1\frac{1}{2}$ pCt. In callgeld kwam in het ge-
heel geen verandering; het aanbod bleef zeer ruim op
 $\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$ pCt.

Bij de inschrijving op het schatkistpapier werd in
totaal ingeschreven voor f 138.056.000. Toegewezen
werden f 15.810.000 driemaands promessen à f 995,48
of ca. $1\frac{1}{4}$ pCt.; f 21.270.000 zesmaands promessen à
f 987,15³ of ca. $2\frac{1}{2}$ pCt. en f 12.920.000 jaarbiljetten
à f 1.006,25 of ca. $3\frac{3}{4}$ pCt., waarbij de inschrijvingen
à f 1.006,25 slechts gedeeltelijk toegewezen werden.

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank blij-
ken in de binnenlandsche uitzettingen slechts kleine
verschuivingen te hebben plaats gehad. De post bin-
nenlandsche wissels is met f 161.000 afgenomen, ter-
wijl de beleeningen met f 179.000 zijn gestegen. De
diverse rekeningen onder de activa der Bank namen
met f 1,— miljoen toe; de post papier op het buiten-
land is ongewijzigd gebleven.

De post munt en muntmateriaal is met ruim f 5,1
miljoen vermeerderd, welke toeneming nagenoeg ge-
heel plaats vond in het gouden muntmateriaal. Het
gedeelte van den metaalvoorraad, dat in het buiten-
land is gedeponereerd, nam toe met f 1,2 miljoen.

Onder de passiva der Bank is de biljettencirculatie
met f 6,4 miljoen ingekrompen. De saldi in rekening-
courant zijn daarentegen f 11,7 miljoen hooger dan
de vorige, welk bedrag het verschil uitmaakt van een
stijging der saldi in rekening-courant van anderen

met f 15,6 miljoen en een daling van het saldo van
het Rijk groot f 3,9 miljoen. Het beschikbaar metaal-
saldo is met f 4,2 miljoen vermeerderd; het dekking-
percentage bedraagt nagenoeg 77 pCt. evenals de
vorige week.

De disconto-verlaging te Londen heeft natuurlijk
op den wisselkoers niet den minsten invloed gehad.
Van 8.54 liep de koers aanvankelijk terug tot 8.51
om daarna geleidelijk weder te stijgen; slot 8.56. Dol-
lars waren eerst lager en kwamen op ca. 2.4675, om
op 2.4725 te eindigen. Zoowel voor Ponden als voor
Dollars was er tenslotte groote vraag. Marken fluc-
tueerden weinig; de koers schommelde de geheele
week tusschen de 58.60 en 70; slot 58.67. Fransche
Francs lager: 9.74 $\frac{1}{2}$ —9.73 (Dollars tegen Fransche
Francs 25.39—40). Belga's 34.47 $\frac{1}{2}$ —34.44. Zwitser-
sche Francs rond de 48.25. Lires 12.85. Deensche Kro-
nen iets beter: 47.15, Oslo 46.30, Stockholm 47.75.
Finsche Marken 3.87 $\frac{1}{2}$. Zloty's ca. 27.75. Canadeesche
Dollars 2.16. Yen 84 $\frac{1}{4}$. De pariteit van den Hongkong
Dollar komt uit op 65, die van den Shanghai Tael
op 86.

Eén- en driemaands Ponden veranderden niet veel;
resp. pari en $\frac{5}{8}$ c. boven den kassa-koers. Dollars op
termijn waren alleen-aangeboden; $7\frac{1}{2}$ en 25 punten
onder den koers voor contant.

Het de vorige week vermelde besluit betreffende de
crediteering van Duitsch bankpapier in rekening-cou-
rant is afgekomen. Marken banknoten worden nu be-
duidend onder uitbetaling verhandeld; de koers
schommelde tusschen de 53 en 55, slot ca. 54 $\frac{1}{2}$.

Gouden munten zijn hier, ondanks de nog tamelijk
groote vraag uit het buitenland, eerder aangeboden;
eagles op 2.49, sovereigns op 12.05. Gouden baren
waren op f 1648 te krijgen.

LONDEN, 22 FEBRUARI 1932.

De Bank van Engeland is dan toch gezwicht voor
de op haar uitgeoefende pressie en heeft haar offi-
ciële disconto met een vol percent tot 5 pCt. ver-
laagd. Het werd verleden week eigenlijk niet meer
verwacht, zoodat het eene verrassing voor de markt
was, vooral ook door de verlaging met een vol per-
cent, een zeer ongewone maatregel voor de Bank.

Op Vrijdag profiteerde hiervan direct het Gouver-
nement, door het plaatsen van schatkistpromessen
tegen een prijs van $3\frac{31}{32}$ pCt. De koersen voor bank-
accepten en „Stillhalte” accepten stelden zich op resp.
 $4\frac{1}{2}$ en $4\frac{1}{4}$ —5.

De geldmarkt was stil en gemakkelijk verleden
week.

De verlaging van het bankdisconto had opvallend
weinig invloed op de wisselkoersen. De reactie was
klein en slechts van korten duur. Heden zijn de no-
teeringen voor Dollars en Guldens weder op 3.45 en
8.54.

INVOERRECHTEN OP RIJST IN NEDERLANDSCH-INDIË.

De bladen meldden onlangs, dat plannen in Neder-landsch-Indië in overweging zijn om een invoerrecht vast te stellen voor rijst en om de invoerrechten op soyaboonen te verhoogen. Dit bericht wekt verbazing en men moet zich wel afvragen of het juist kan zijn. Het is erg, dat in ons Vaderland de broodprijzen kunstmatig worden opgehouden, het zou echter veel erger zijn om in Nederlandsch-Indië de rijstprijzen op te drijven.

Rijst is voor den Inlander veel belangrijker dan brood voor den Hollander en het gold steeds als een axioma, dat het alles overheerschende belang van den Inlander behartigd wordt, als de rijstprijzen laag worden gehouden. Lage rijstprijzen betekenen overvloedig voedsel, welvaart en orde!

Het Centraal Kantoor voor de Statistiek publiceert regelmatig een overzicht van de kosten van eenige belangrijke levensbehoefte van de Inlandsche bevolking op Java en Madoera, waaruit blijkt, dat in het budget van den Javaan de post rijst ongeveer de helft van het totaal bedraagt. In het nummer van Korte Berichten van 8 Januari 1932 wordt een statistiek van de kosten van voeding van de Inlandsche bevolking op Java en Madoera opgenomen, die duidelijk aantoon, hoezeer de rijstprijzen invloed hebben op de algemeene voedingsuitgaven. In totaal verteerden volgens deze taxatie in November 1931 1000 personen per dag f 50,67 aan voedingsmiddelen, waarin voor f 29.465 voor rijst begrepen was.

Wat kan het doel zijn van het heffen van invoerrechten op het allerbelangrijkste volksvoedsel? We moeten ons hier in gissingen verdiepen en komen dan tot de volgende veronderstellingen omtrent de bedoeling van zoo'n maatregel:

- men wil de producenten beschermen,
- men wil de binnenlandsche productie opdrijven om Indië onafhankelijk te maken van het buitenland,
- men wil de terugkeer van den verbouw van handelsgewassen tot voedselproducten vergemakkelijken,
- men wil een belasting heffen, die alle bevolkingslagen treft.

De rijstproducenten produceeren in den regel voornamelijk voor eigen gebruik en alleen het surplus boven de behoeften van het gezin komt voor verkoop beschikbaar. Van dit surplus wordt een groot deel gebruikt als vergoeding voor diensten, die den landbouwer bewezen zijn, of voor betaling van goederen, die in natura verrekend worden. Het geringe overschot komt aan de markt om in contanten te worden omgezet. Daar de voortbrenging in den regel niet op het maken van winst is gericht, zal een hogere prijs op de markt niet sterk animeerend op de productie werken en het mag dus betwijfeld worden of een invoerrecht aanleiding tot groote uitbreiding van den aanplant geven zal. Wil men Indië, wat de voedselvoorziening betreft, onafhankelijk maken, dan bestaat de weg van den zachten dwang, die al zoo vaak tot het beoogde doel heeft geleid zonder schade voor eenig deel van de bevolking.

De vraag dient echter beantwoord te worden of de invoer — d.w.z. de afhankelijkheid van het buitenland — zoo groot is, dat maatregelen noodig zijn. De productiecijfers van de Buitengewesten zijn niet bekend, echter weet men wel, dat er gebieden zijn, die belangrijke hoeveelheden voortbrengen, zooals bijv. Bali, Lombok, Zuid-Celebes, etc., zonder echter de geheele eilandengroep zelfbedruipend te kunnen maken. Java en Madoera produceerden de volgende kwanta in tons:

	sawahpadi	padigogo	totaal	ongerekend tot rijst
1930	6.550.568	623.400	7.173.968	3.586.984
1929	6.217.234	540.000	6.757.234	3.378.617
1928	6.356.173	600.900	6.957.073	3.478.536
1927	6.596.808	616.300	7.212.608	3.606.304

In dezelfde jaren waren de in- en uitvoeren van Nederlandsch-Indië in tons als volgt:

	invoer	uitvoer	invoersaldo
1930	627.377	6.498	620.879
1929	735.022	12.506	722.516
1928	584.078	9.179	574.899
1927	470.431	11.290	458.141

Nederlandsch-Indië was dus voor veel minder dan 15 pCt. afhankelijk voor zijn rijstverbruik van het buitenland, welke toestand stellig niet ongunstig genoemd mag worden. Het is niet van belang ontbloot om op te merken, dat de rijstleveranciers Britsch-Indië, Siam en Saigon tot de groote importeurs van Javasuiker behooren, zoodat tot op zekere hoogte een logische ruil plaats vindt.

Daar behalve rijst ook soyaboonen met een nieuwe belasting worden bedreigd, volgen hieronder een paar cijfers, betrekking hebbende op dit product:

	invoer in tons	productie van Java en Madoera in tons
1930	97.509	121.700
1929	107.101	106.600
1928	94.176	117.100

Dit artikel behoort, zoowel wat de voortbrenging als de import betreft, tot de kleinere, doch is als voedingsmiddel gewild, zoodat de bezwaren, die voor de belasting van rijst gelden ook hiervoor gedeeltelijk van kracht zijn.

Er bestaat in sommige kringen een verlangen om de belangstelling van de Inlandsche producenten af te leiden van den verbouw van handelsgewassen, omdat thans ondervonden wordt, dat er nadeelen verbonden zijn aan het uittreden uit de zelfgenoegzame besloten dorpswuishouding. Men mag echter niet vergeten; dat men vroeger steeds propaganda heeft gemaakt voor de ontwikkeling van het Inlandsche bedrijfsleven en dat men toen naar voren bracht, dat de meerdere afhankelijkheid van het algemeen ruilverkeer ruimschoots vergoed werd door de opvoedende kracht, die uitging van de geregelde aanraking met de wereldhuishouding en dat in doorsnee de opbrengst van de handelsgewassen grooter zou zijn dan die van de voedingsgewassen.

Deze argumenten hebben niets van hun kracht verloren, al lijden ook thans de rubber-, koffie-, peper-, enz. planters ernstig onder de hevige crisis. Voor den groei van de Inlandsche maatschappij blijft noodig, dat de bevolking uit haar afgesloten gemeenschappen treedt en dat ze in aanraking komt met de machtige stroomingen, die de wereld in een zig-zaglijn omhoog stuwen, en het is daarom geen goede politiek om tot de oude economie terug te keeren, nu men ondervindt, dat nieuwe vormen nieuwe moeilijkheden brengen.

Het is wenschelijk, dat wordt voortgegaan met propaganda voor en opleiding tot groeiende differentiatie in het Inlandsche bedrijfsleven.

Misschien heeft de Regeering geen andere bedoeling dan de heffing van een belasting. In dat geval moet tegen een dergelijke belasting, die vitale belangen van de Inlandsche bevolking treft, ernstig worden gewaarschuwd, want het zou een groote fout zijn Nederlandsch-Indië in dezelfde richting te drijven, waarin zooveel Europeesche landen zich bewegen, die voert naar dure levensmiddelen. Er is geen belang, dat uitgaat boven dat van goedkoop voedsel voor de Inlandsche bevolking, vooral in tijden als de huidige, die al zooveel moeilijkheden met zich brengen.

Duidelijk wordt dit standpunt belicht door het belangwekkende artikel van Mr. A. G. Vreede „De omvang der werkloosheid in Nederlandsch-Indië over de periode 1930/31” in Koloniale Studiën van October 1931. Daarin wordt uiteengezet, dat de lage productieprijzen geldschaarschte tengevolge hebben, maar dat de lage levensstandaard tengevolge van de goedgelaagde oogsten aan den vrij gunstigen toestand der bevolking wel niet vreemd zal zijn. De schrijver vreest voor verhooging van de rijstprijzen en zegt daaromtrent:

„Immers de practijk heeft geleerd, dat in de maanden September e.v. in de desa's de levensstandaard „stijgt doordat de voorraden van de eerste levensmiddelen als rijst e.d. of uitgeput of verhuisd zijn naar „de schuren van enkelingen, handelaars (rijst-uitzeters en pellerijen), die het in de hand hebben om de „prijzen kunstmatig hoog te houden.

„Of de elasticiteit van de inlandsche maatschappij „dan bestendig blijft zal de toekomst leeren.”

Het spreekt vanzelf, dat de macht van de bovenbedoelde handelaren stijgen zal, naarmate de invoer van het buitenland wordt bemoeilijkt.

Het is misschien voorbarig thans reeds te schrijven over plannen, waaromtrent slechts vage geruchten naar hier doordrongen. Het belang van lage prijzen voor voedingsmiddelen is echter zóó groot, dat het zin heeft tegen elke bedreiging van dit principe te velde te trekken. Eerst als de inkomsten uit andere bronnen weder beter gaan vloeien, is tegen een *natuurlijke* prijsver-

INHOUD.

Blz.

INVOERRECHTEN OP RIJST IN NEDERLANDSCH-INDIË door Th. Lighthart.....	146
Amsterdam's zee- en luchthaven in 1931.....	147
De Rijksmiddelen.....	150

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:

Veranderingen in de economische politiek van de Sovjet-Regeering door Prof. Boris Brutzkus	151
---	-----

AANTEEKENINGEN:

Invoercontingenteering van wollen en half wollen stoffen	154
Deviezenclearing.....	155
Het havenverkeer van Rotterdam in 1931	156
De goudproductie in 1931.....	157

INGEZONDEN STUKKEN:

De buitenlandsche handel van Duitschland in 1931 door J. M. Honig	157
---	-----

MAANDLIJFERS:

Emissies in Januari 1932	158
Rijkspostspaarbank	158
Postcheque- en Girodienst	158
Overzicht der Rijksmiddelen	158

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN

Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten. — Goederenhandel.	159—164
---	---------

heffing van rijst geen bezwaar, vooral niet omdat dan die verheffing slechts betrekkelijk is, daar ze samen gaat met die van handelsgewassen, loonen etc.

Th. L.

AMSTERDAM'S ZEE- EN LUCHTHAVEN IN 1931.

De Dienst der Gemeente Handelsinrichtingen te Amsterdam schrijft ons:

Zeehaven.

Uiteraard ondervond het verkeer in de Zeehaven in het afgelopen jaar in sterke mate den invloed der ongunstige economische omstandigheden.

Zeescheepvaart.

Het aantal in de havens aangekomen zeeschepen verminderde van 3.935 in 1930 tot 3.758 in 1931; de totale tonnenmaat der aangekomen schepen liep terug van 5.631.498 Netto Register Ton tot 5.446.024 N.R.T. Het aantal schepen verminderde derhalve in sterkere mate (4½ pCt.) dan de gezamenlijke tonnenmaat (3.3 pCt.). Het aantal der aangekomen schepen, hetwelk in ballast binnenkwam, vermeerderde van 320 tot 335. De gemiddelde hoeveelheid goederen, welke de lading brengende schepen in Amsterdam losten, is niet onbevredigend te noemen; per 1.000 N.R.T. bedroeg deze hoeveelheid in 1930: 787 ton van 1.000 KG. en in 1931: 798 ton.

Een minder gunstig verschijnsel vormt de omstandigheid, dat het aantal schepen, hetwelk in ballast moest vertrekken (986 tegenover 1.102 in 1930) met een geringer percentage (1½) verminderde dan het aantal aangekomen schepen, en dat de mogelijkheid op retourlading voor zeeschepen, als rechtstreeksch gevolg van de vermindering der aanvoeren uit het Deutsche achterland der Amsterdamsche haven, kleiner werd. Deze verminderde retourladingsmogelijkheid komt tot uiting door naast de bovenvermelde gemiddelde cijfers van de te Amsterdam geloste hoeveelheden te vermelden de gemiddelde hoeveelheden, welke te Amsterdam werden ingenomen. Zij bedroegen in 1930 per 1.000 N.R.T. 480 ton (van 1.000 KG.); in 1931 echter 457 ton. Het aantal schepen, hetwelk de Amsterdamsche haven uitsluitend aanliep om te bunkeren, bedroeg in het afgelopen jaar 133 tegen 95 in 1930 en 192 in 1929. Het prijsgeven van den gouden standaard in Engeland en het als gevolg daarvan automatisch dalen van de bunkerprijzen in de Engelsche havens, heeft het aantal bunkerschepen in de Amsterdamsche haven uiteraard ongunstig beïnvloed.

Rijnvaart.

De bijzondere mate, waarin Duitschland door de algemeene economische crisis wordt getroffen, teekent zich ook af in den sterken teruggang van het verkeer langs den Rijn. Gelijk uit onderstaand overzicht blijkt, liep het aantal beladen aangekomen Rijnschepen terug van 2.570 in 1930 — welk jaar zelf reeds een belangrijken teruggang vertoonde tegenover 1929 — tot 2.319 in 1931. Een in verhouding nog sterkere vermindering onderging het aantal met lading vertrokken schepen. Naar Duitschland vertrokken 1.150 beladen Rijnschepen tegen 1.323 in 1930; naar elders 48 tegen 109 in 1930. Daarbij nam het aantal schepen, hetwelk ledig naar Duitschland moest vertrekken nog toe, van 267 tot 294, en verminderde het aantal schepen, hetwelk ledig naar elders vertrok (1.040 tegen 1.176 in 1930) niet in dezelfde mate, waarin de aantallen beladen schepen verminderden.

Goederenverkeer.¹⁾

Het totale havenverkeer²⁾ liep terug van 7.633.608 ton in 1930 tot 7.320.544 ton in 1931; een vermindering derhalve van iets meer dan 4 pCt. Bij analyse blijkt, dat de vermindering uitsluitend te wijten is aan vermindering van het stukgoedverkeer. Het totale havenverkeer in massagoederen vertoonde nl. nog een

¹⁾ Bij de samenstelling van de cijferoverzichten en de grafische voorstellingen betreffende het goederenverkeer is gebruik gemaakt van de maandstatistiek van den In- en Uitvoer van het Centraal Bureau voor de Statistiek te 's-Gravenhage.

²⁾ Onder „totaal havenverkeer” wordt in dit overzicht verstaan de som van de in de maandstatistiek vermelde hoeveelheden gelost en geladen bij in- en bij uitvoer ter zee en langs rivieren en kanalen vermeerderd met het hoogste der beide in de statistiek — bij de geloste en de geladen hoeveelheden — vermelde cijfers betreffende den doorvoer. Elders wordt wel in plaats van het hoogste dezer getallen de som van de hoeveelheden, gelost en geladen ter doorvoer medegegeld. Men telt dan dus éénzelfde hoeveelheid goederen tweemaal mede. Deze laatste berekeningswijze werd ook gevolgd — gelijk in den tekst wordt vermeld — bij de opgenomen cirkelgrafiek betreffende het totale havenverkeer, omdat in deze grafiek alle samenstellende bestanddeelen van dit totaal afzonderlijk zijn opgenomen.

RIJNSCHEPEN (inhoud in 1000 M³)

Jaar	Aangekomen				Vertrokken							
	Beladen		Ledig		Beladen naar Duitsland		Ledig naar Duitsland		Beladen naar elders		Ledig naar elders	
	aant.	inh.	aant.	inh.	aant.	inh.	aant.	inh.	aant.	inh.	aant.	inh.
1929	2762	2064	171	186	1362	1049	334	309	80	46	1278	1007
1930	2570	1855	117	127	1323	987	267	233	109	85	1176	853
1931	2319	1689	92	93	1150	795	294	275	48	28	1040	779

kleinen vooruitgang. De verhouding, waarin de stukgoederen en de massagoederen deel hebben aan het totale verkeer in de Amsterdamsche haven onderging dientengevolge een belangrijke wijziging. Maakte in 1930 het stukgoed 51,9 pCt. uit van het totale havenverkeer en het massagoed 48,1 pCt., voor 1931 zijn deze percentages resp. 48,2 en 51,8. Wordt bij de berekening van het totale havenverkeer de hoeveelheid ter doorvoer bestemde goederen bij beide richtingen (aanvoer en afvoer) medegegeteld, zoals in de gereproduceerde cirkelgrafiek, welke alle samenstellende bestanddeelen van het havenverkeer in beeld brengt, het geval is, dan bedragen deze percentages voor 1930 resp. 55,8 en 44,2 en voor 1931 resp. 51,9 en 48,1.

De toeneming van het totale havenverkeer in massagoederen komt, zoals uit onderstaand overzicht blijkt, op rekening van de artikelen zaden, granen, benzine, gasolie en ertsen.

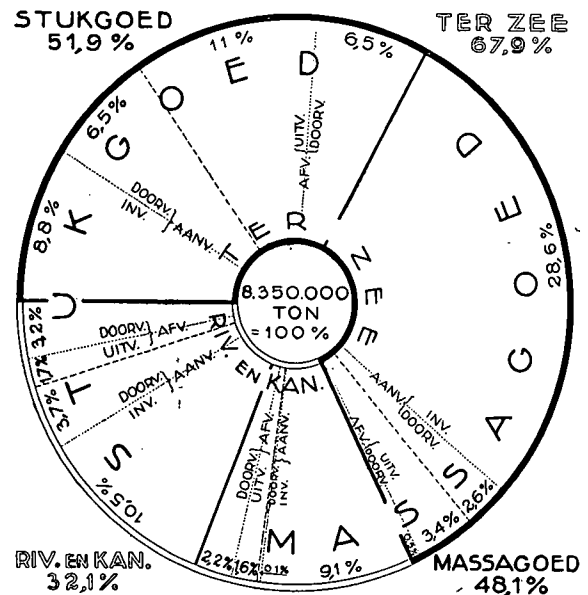
Totale havenverkeer van massagoederen te Amsterdam. (in 1000 ton.)

Artikel	1928	1929	1930	1931
Kolen	1832	1877	1768	1705
Hout	568	739	627	514
Minerale oliën:				
Petroleum	135	134	130	126
Benzine	96	133	109	141
Gasolie	31	51	47	56
Stookolie	81	84	67	62
Ruwe aardoliën en n.a.g. derivaten	96	113	102	73
Zaden	385	329	259	426
Granen	371	408	402	506
Ertsen	76	103	167	184

De belangrijke vermeerdering van de cijfers voor zaden en granen is een gevolg van een vergrooting van de aanvoeren uit Argentinië, die voor granen hoofdzakelijk van het artikel maïs. De vermindering van het kolencijfer is veroorzaakt door een teruglopen van den invoer uit Groot-Brittannië; de invoer uit Polen en Danzig nam toe. Het totaalcijfer voor hout, hetwelk in 1930 en vooral in 1929 bijzonder hoog was, liep terug tot beneden het cijfer van 1928. Dit lagere cijfer werd veroorzaakt door een verder teruggang van de invoeren uit Finland en Zweden en door een vermindering van den invoer uit Letland, Joego-Slavië en Noorwegen. De invoer uit Eur. Rus-

BUITENLANDSCH HAVEN- EN SPOORWEGVERKEER AMSTERDAM 1931

VERKEER TER ZEE EN LANGS RIV. EN KAN.

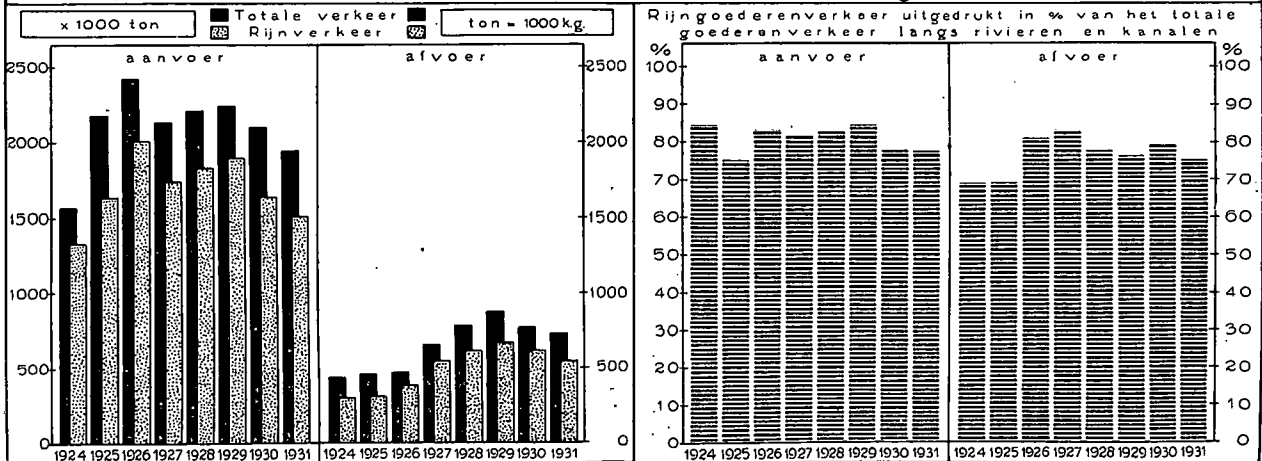
SPOORWEGVERKEER

land bleef op het hoge peil, waarop deze in de laatste jaren stond, vermeerderde zelfs nog met pl.m. 3.000 ton. De invoer uit Polen nam toe met 15.000 ton. Het hoge cijfer voor benzine tegenover dat voor 1930 is een gevolg van vermeerderden invoer uit Duitsland en de Vereenigde Staten en van den invoer uit Eur. Rusland en Groot-Brittannië.

Bij de stukgoederen vonden vele verschuivingen in

Het Rijnverkeer als onderdeel van het Totale Verkeer langs rivieren en kanalen

de cijfers van het verkeer plaats. Zoo steeg het verkeer in koffie, thee, vruchten met uitzondering van zuidvruchten, hennep, salpeter, kunstmest enz., traan en vaartuigen en vliegtuigen. Een vermindering daarentegen vertoonden o.a.: tabak, copra, ruwe en geraffineerde riet- en beetwortelsuiker, wijn, huiden en vellen, papier, plantaardige oliën en vetten.

Een vergelijking van het totale havenverkeer van de genoemde alsmede van eenige andere artikelen in 1931 met dat in eenige voorafgaande jaren, biedt onderstaand overzicht, terwijl voor enkele der voor de Amsterdamsche haven van bijzondere betekenis zijnde stukgoederen en voor de massagoederen de onderstaande grafiek het verkeer in de laatste jaren, verdeeld naar aan- en afvoer in beeld brengt.

Totale havenverkeer van enkele stukgoederen in Amsterdam.
(in 1000 ton).

Artikel	1928	1929	1930	1931
Cacaoboonen	86	87	84	81
Koffie	116	106	97	101
Thee	24	26	28	26
Tabak	91	92	90	89
Copra	103	115	64	61
Zuidvruchten	49	56	64	55
Vruchten, uitgez. zuidvruchten	15	13	13	16
Hennep	18	19	18	23
Kalk, tras, cement	214	239	245	194
Salpeter, kunstmest	156	175	161	228
Chem. producten, geneesmiddelen	140	151	148	125
Plantaardige oliën en vetten	69	76	85	73
Huiden en vellen	26	19	23	20
Papier	147	154	163	154
Vaartuigen en vliegtuigen	52	37	32	42
Suiker (ruw en geraffineerd)	189	173	202	101
Wijn	38	42	49	27
Machines, werktuigen, enz.	72	85	66	36
Traan	34	25	28	31

Beziet men het totale verkeer in de haven van Amsterdam naar de gebezigde verkeersmiddelen, dan blijkt het volgende:

de invoer ter zee kwam van 3.205.062 ton in 1930 op 3.130.702 in 1931, verminderde derhalve met 2,3 pCt.;

de overzee aangevoerde hoeveelheid, bestemd ter doorvoer, verminderde van 825.930 tot 758.931 of met 8,1 pCt.;

de uitvoer ter zee steeg van 1.195.248 ton op 1.198.125 ton;

de overzee afgevoerde hoeveelheid, welke ter doorvoer bestemd was, verminderde echter met niet minder dan 25,6 pCt., kwam van 783.129 op 582.561;

de invoer langs rivieren en kanalen nam toe van 1.635.113 op 1.637.409 ton;

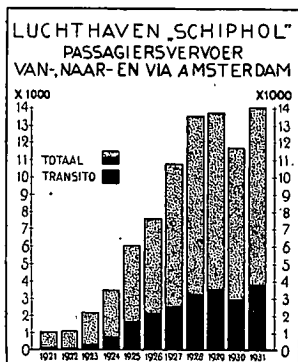
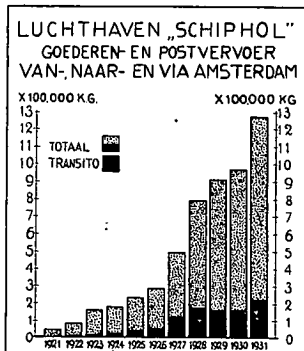
de langs rivieren en kanalen ter doorvoer aangevoerde hoeveelheid nam af van 472.403 op 314.830 en verminderde derhalve met 33,4 pCt.;

de uitvoer langs rivieren en kanalen verminderde van 305.062 tot 280.547 of met 8,3 pCt.;

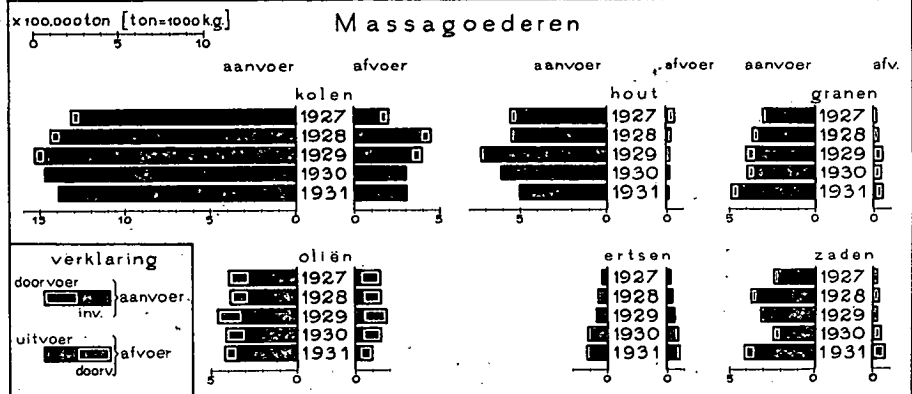
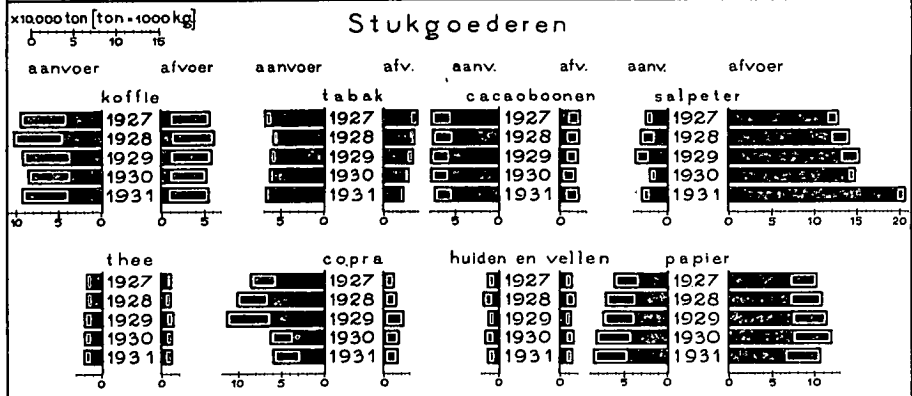
de ter doorvoer bestemde hoeveelheid goederen, welke langs rivieren en kanalen werd afgevoerd, verminderde met 6,1 pCt., nam nl. af van 779.253 tot 731.736 ton.

In de verhoudingswijze belangrijke vermindering van de hoeveelheden bij doorvoer geladen en geloste goederen, zowel bij het zeeverkeer als bij het verkeer langs rivieren en kanalen en van de langs rivieren en kanalen uitgevoerde goederen, teekent zich de ongunstige toestand in het Duitsche achterland der Amsterdamsche haven af. Dit ziet men ook, wanneer men de langs rivieren en kanalen vervoerde hoeveelheden vergelijkt met het Rijngoederenverkeer, zoals dat blijkt uit de goederenkwantiteiten, welke te Lobith met bestemming naar Amsterdam werden ingeklaard, resp. aldaar, afkomstig van Amsterdam, werden uitgeklaard. De grafiek betreffende het Rijnverkeer als onderdeel van het totale verkeer langs rivieren en kanalen brengt dit in beeld.

Tenslotte volgen hieronder de cijfers betreffende het buitenlandsche spoorwegverkeer van Amsterdam over de laatste jaren naast die van het totale buiten-

Aan- en afvoer in de Amsterdamsche haven van eenige der voornaamste Stuk- en Massagoederen 1927 — 1931

landsche haven- en spoorwegverkeer van Amsterdam. Het buitenlandsche spoorwegverkeer blijkt in sterke mate door de economische crisis beïnvloed te worden.

jaren	spoorwegverkeer ¹⁾		haven- en spoorwegverkeer ¹⁾	
	aanvoer ²⁾	afvoer ²⁾	aanvoer ²⁾	afvoer ²⁾
1927	226.973	115.158	5.750.898	2.638.450
1928	261.883	116.221	6.304.118	3.127.819
1929	289.858	115.602	6.765.118	3.331.521
1930	217.681	101.789	6.350.979	2.859.419
1931	179.350	82.086	6.021.222	2.594.508

¹⁾ Zoowel onder aanvoer als onder afvoer is de hoeveelheid gelost (geladen) ter doorvoer begrepen.

²⁾ In tonnen van 1.000 KG.

Luchthaven „Schiphol”.

In de ontwikkelingsgeschiedenis van Schiphol-kan

1931 als een gunstig jaar worden aangeteekend. Zoowel het passagiers- als het goederenvervoer nam toe. Het aantal passagiers op de luchtlijnen klom van 11.700 in 1930 naar 14.020 in 1931 en steeg derhalve met nagenoeg 20 pCt.; het totale goederen- en postvervoer nam in nog grootere mate, nl. met ruim 31 pCt. toe en kwam van 966.000 KG. op 1.270.000 KG. Voor een deel komt de belangrijke groei van het goederenvervoer op rekening van den crisistoestand, in zoover deze talrijke transporten van goud veroorzaakte.

De grafieken toonen de ontwikkeling van het verkeer der luchthaven sinds 1921 (één jaar na de opening voor het burgerluchtverkeer).

DE RIJKSMIDDELEN.

Blijkens het in dit nummer voorkomende middelenoverzicht heeft het jaar 1932 voor 's Rijks schatkist slecht ingezet. De gewone middelen brachten in de eerste maand des jaars f 31.433.700 op tegen f 43.255.800 in Januari 1931 en vertoonen mitsdien een achteruitgang van niet minder dan f 11.822.000. Ook de gemiddelde maandraming werd niet bereikt; het nadeelig verschil bedroeg nl. f 3.417.000.

Nu is het wel noodzakelijk op deze vergelijking, althans voor wat de verhouding tot de ontvangsten van Januari 1931 betreft, een correctie toe te passen. Weliswaar oefende de nieuwe financiële verhouding tusschen het Rijk en de gemeenten, als gevolg waarvan de grondbelasting voor drie kwart en de personeele belasting geheel ten bate van de gemeenten wordt geheven, reeds in Januari 1931 invloed uit, doch de ontvangsten uit genoemde belastingen hadden in de eerste maanden nog bijna uitsluitend op oude dienstjaren betrekking, zoodat uit dien hoofde nog belangrijke baten in 's Rijks kas vloeiden. Hieraan is het dan ook toe te schrijven, dat de meerbedoelde belastingen in Januari 1931 f 6.524.000 voor het Rijk opleverden, doch in de afgelopen maand nog slechts f 496.100. Laat men daarom grondbelasting en personeele belasting buiten beschouwing, dan blijkt, dat de overige middelen f 5.794.100 minder hebben opgebracht dan in dezelfde maand van het vorige jaar. Ook dit resultaat is intusschen nog zeer onbevredigend te noemen.

Vrijwel over de geheele linie valt een scherpe daling in de ontvangsten te constateeren. Alleen de zout- en de wijnaccijns vertoonden een hooger opbrengstcijfer, al was het surplus dan ook gering. Doch alle overige middelen brachten minder op. En ten opzichte van de maandraming staat het er even slecht voor; hier viel alleen bij de personeele belasting, de inkomstenbelasting, den zoutaccijns en de successierechten een voordeelig verschil aan te wijzen. Voor wat eerstgenoemde belasting aangaat, is bij het opmaken der raming voor 1932 op geen opbrengst meer gerekend.

De inkomstenbelasting vertoonde een teruggang van f 810.100. Dat de raming met een nog iets grooter bedrag werd overschreden, beteekent niet veel, daar de eerste maand van het jaar voor dit middel doorgaans voordeelig is. Bovendien moet hierbij in aanmerking worden genomen, dat het voor 1932 geraamde opbrengstcijfer f 10 miljoen lager is gesteld dan voor 1931. Naar te verwachten valt, is echter de raming van f 75 miljoen ook nog veel te hoog. Het gaat met de inkomstenbelasting bergafwaarts; alleen de omstandigheid, dat de ontvangsten thans nog nagenoeg geheel betrekking hebben op aanslagen van het belastingjaar 1931/1932, welke voor een groot deel gebaseerd zijn op het vrij goede jaar 1930, oefent nog een remmenden invloed uit.

Hetzelfde, wat hierboven ten aanzien van de inkomstenbelasting wordt opgemerkt, geldt ook voor de vermogensbelasting. Er is een teruggang te bespeuren (in de afgelopen maand van f 134.700), doch de

waardedaling der vermogens zal eerst recht tot uitdrukking komen in de aanslagen voor het nieuwe belastingjaar.

Ook de opbrengst van de dividend- en tantiëmebelasting stelde teleur, al bedroeg de vermindering ook niet meer dan f 65.900. Voor dit middel, waarvan de opbrengst f 4.500.000 lager werd geraamd dan voor het vorige jaar, zijn de vooruitzichten niet rooskleurig. Tot dusver vielen de ontvangsten, wellicht ook voor een deel wegens scherpere controle door de belastinginspectie, nog betrekkelijk mee, doch de berichten omtrent verschillende maatschappijen zijn van dien aard, dat opnieuw een sterke reductie der dividenden is te verwachten en dit kan niet anders dan een hoogst nadeeligen invloed op de belasting uitoefenen.

In tegenstelling met de maand December, toen de invoerrechten een enorme stijging (van f 2.1 miljoen ruim) vertoonden, viel in de afgelopen maand een belangrijke teruggang (van f 1.288.900) waar te nemen. Ook, op zichzelf beschouwd, was de opbrengst laag; een ontvangst van f 3.936.100 is sinds 1925 niet geboekt. Op het eerste gezicht is deze daling bevreemdend. Immers bij het opmaken der raming voor 1932 (f 60.700.000, d.i. f 9.300.000 lager dan voor 1931) kon nog geen rekening worden gehouden met de verhooging van het tarief en de benzinebelasting, waarvan de gezamenlijke opbrengst, op f 26 miljoen is geschat. En niettemin bleven de ontvangsten in Januari f 1.122.200 bij de raming ten achter. De verklaring van de lage opbrengst der afgelopen maand moet eensdeels als een reactie op de abnormale invoeren van December 1931 worden beschouwd (met het oog op de verhoogde heffingen), anderdeels is hierbij te bedenken, dat de nagevorderde benzinebelasting eerst in Februari behoeft te worden betaald. Het statistiekrecht liep terug met f 105.100. Ook de raming werd niet gehaald (ontvangsten f 72.900 minder), niettegenstaande de opbrengst f 1.300.000 lager is geraamd dan voor 1931.

De accijnzen bewogen zich bijna alle in dalende richting. Alleen de zoutaccijns en de wijnaccijns maakten hierop een uitzondering. Voor laatstgenoemd middel zijn trouwens de beide eerste maanden van het kwartaal van weinig beteekenis. De geslachtaccijns, die in het begin van het vorig jaar al zoo sterk was teruggelopen, wees opnieuw een teruggang aan (van f 222.700) en leverde slechts f 533.600, een voor dit middel ongekend lage ontvangst. De daling van den gedistilleerdaccijns was grootendeels slechts schijnbaar, daar de maand Januari ditmaal 4 verschijndagen van den krediettermijn telde tegen 5 in 1931. Bovendien werd de opbrengst van Januari 1931 gunstig beïnvloed door de met 1 Februari van dat jaar in werking getreden tariefsverhoging. Het bier verschaft f 138.300 minder en de suiker f 193.400. Bij al deze middelen valt de invloed van de daling der prijzen en van de verminderde koopkracht te onder-

kennen. Zelfs de tabaksaccijns ontquam ditmaal niet aan de algemeene inzinking en bracht *f* 306.100 minder op. Het volgend staatje geeft een vergelijking tusschen de voor 1931 en 1932 geraamde opbrengstcijfers; tevens is de totale opbrengst van 1931 daarin vermeld.

	Raming 1931	Opbrengst 1931	Raming 1932
Zout	<i>f</i> 2.300.000	<i>f</i> 2.098.338	<i>f</i> 2.000.000
Geslacht	„ 12.300.000	„ 8.570.123	„ 8.400.000
Wijn	„ 2.600.000	„ 2.308.966	„ 2.400.000
Gedistilleerd	„ 37.000.000	„ 37.835.585	„ 40.000.000
Bier	„ 16.400.000	„ 14.429.989	„ 13.800.000
Suiker	„ 53.400.000	„ 52.628.685	„ 52.700.000
Tabak	„ 29.000.000	„ 29.134.497	„ 30.600.000

Met de z.g. conjunctuurbelastingen liep het in de afgelopen maand weer slecht. De zegelrechten brachten *f* 785.500 minder op, waarvan *f* 218.300 aan een trager vloeien van de beursbelasting is toe te schrijven.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

VERANDERINGEN IN DE ECONOMISCHE POLITIEK VAN DE SOVJET-REGEERING.

Prof. Boris Brutzkus te Berlijn schrijft ons:

I. De ontwikkeling tot volledig socialisme.

Als gevolg van de verwezenlijking van het Vijfjarenplan in Sovjet-Rusland werd reeds in de eerste twee jaren het marktverkeer verwoest en het geldwezen ontwricht.¹⁾ Van de landbouwbevolking en de inheemsche industriëlen werd niets meer gekocht, doch alles tegen vaste prijzen onteigend. Hierbij was niet de betaalde prijs de beslissende factor, doch de macht van de regeeringsorganen, die de voortbrengselen inzamelden. De gebruiksgoederen werden niet door de consumenten gekocht, doch onder hen verdeeld; daarbij was niet de betaalde prijs, doch de inkoopkaart van een vakvereniging, een collectief bedrijf, enz. beslissend. Evenmin als met de gebruiksgoederen werd met de productiemiddelen handel gedreven. Zij werden volgens de instructies van de bij den oppersten economischen volksraad bestaande vereenigingen (objedinenija) verdeeld; ook hier was niet de betaalde prijs, doch het besluit van deze vereenigingen beslissend. Men trachtte ook de arbeiders, zonder hun toestemming, over de verschillende industriële ondernemingen te verdeelen; beslissend was hierbij niet het loon, doch het voorschrift van de arbeidsbeurs.

De verstoring van het marktverkeer hing nauw samen met de ontwrichting van het geldwezen. Sedert het in werking treden van het Vijfjarenplan (1 Oct. 1928) is de circulatie volgens officiële gegevens in twee jaren van R. 1991 miljoen tot R. 4264 miljoen (omtrent de nauwkeurigheid dezer officiële cijfers bestaat gegronde twijfel) met R. 2273 miljoen, d.w.z. met 114 pCt., gestegen. Tengevolge van de vaste prijzen konden de vraag naar en het aanbod van goederen onmogelijk met elkaar in evenwicht komen. De honger naar goederen — een verschijnsel, dat in de kapitalistische wereld nooit heeft bestaan — was kenschetsend voor de socialistische huishouding. Door deze bankbiljetteninflatie, gepaard gaande met het stelsel van vaste prijzen, werd de ontredde van het marktverkeer voltooid.

Dit baarde der Sovjetregeering echter langen tijd geen zorgen. De communistische economisten verzekerden, dat het zoo bij den opbouw van het socialisme gaan moest. Het socialisme heeft geen geldrekening noodig; derhalve kan men met het uitgeven van biljetten doorgaan, totdat het geldsysteem geheel en al vernield is. En indien men het niet zonder waarde-

¹⁾ Zie hierover een uitvoerig artikel van schrijver dezes in „De Economist” van 1931, aflevering 6: „Die Entwicklung der Sowjetwirtschaft zum Vollsozialismus.”

ven. De registratierechten liepen terug met *f* 418.400; de ontvangsten kwamen beneden het miljoen en waren zelfs nog lager dan in September jl., welke maand het laagtepunt van 1931 vormde. De hier besproken middelengroep heeft direct bij het intreden der malaise al een scherpe daling vertoond, doch de teruggang blijkt nog allerminst tot stilstand te zijn gekomen.

De successierechten brachten *f* 351.900 minder op; daarentegen werd de raming bijna bereikt. Op zichzelf beschouwd was de ontvangst der afgelopen maand niet ongunstig; de kwade dagen moeten voor dit middel nog komen.

De domeinen verschafte *f* 73.800 minder en de loodsgelden *f* 132.200 minder. In vergelijking met de raming wees laatstgenoemd middel een deficit aan van *f* 51.400.

Voor de inkomsten der bijzondere fondsen moge ditmaal naar den middenstaat worden verwezen.

meter zou kunnen stellen, moet men hiervoor niet het geld, doch den werkdag nemen.

Reeds bij den aanvang van het derde jaar van het Vijfjarenplan, in den herfst van 1930, moesten de leidende instanties constateeren, dat de huishouding geleidelijk in een ondoordringbaren chaos wegzonk. Dat was de chaos van het „naturalwirtschaftliche” socialisme, dat zich in de volgende verontrustende verschijnselen openbaarde. In alle staatsondernemingen was de bedrijfsrekening verdwenen; zij had ook elke betekenis verloren. Zoolang er nog een vrije markt bestond, waren de ondernemingen met calculaties en winsten gebaat, want door middel van het geld kon men over de benodigde productiemiddelen op de vrije markt beschikken. Nu de productiemiddelen slechts door de besluiten van de bij den oppersten economischen volksraad bestaande vereenigingen te verkrijgen zijn, hebben de winsten elke betekenis verloren. Wat het geld betreft, dit kon men in overvloed verkrijgen. Het was weliswaar aan de afzonderlijke ondernemingen verboden om onderling crediet te verliezen en wissels te trekken, doch de staatsbank voorzag alle ondernemingen ruimschoots van credieten. Men produceerde dus volgens de eischen van het plan, en trachtte het zelfs voorbij te streven. Men lette er echter niet op, in welke verhouding de kosten tot de geproduceerde waarde stonden en evenmin, of de geproduceerde goederen in overeenstemming waren met de behoeften van de koopers, want bij het waardeloos maken van het goud en bij den heerschenden grooten honger naar goederen kon elk artikel, al was het nog zoo slecht, een koper vinden.

In nauw verband met de uitschakeling van het marktverkeer staan ook de moeilijkheden bij het betrekken van grondstoffen door de industrie, welke steeds grooter worden. De productiemiddelen worden door de vereenigingen bij den oppersten economischen volksraad verdeeld. Alle ondernemingen wenden zich voor productiemiddelen tot deze vereenigingen, en omdat het geld slechts geringe waarde heeft, is men royaal met bestellingen; het doet er toch niets toe, of de fabrieken productiemiddelen in voorraad hebben! De productiemiddelen zijn echter schaarsch. De vereenigingen zouden moeten controleeren, in hoeverre de bestellingen met de werkelijke behoeften van het bedrijfsleven overeenkomen.

Hiervoor zouden deze centrale lichamen alwetend moeten zijn. Dat zijn zij echter geenszins, met het gevolg, dat zich bij de eene onderneming overbodige voorraden ophoopen, terwijl de andere zelfs het hoognoodige moet ontberen. Daar de productiemiddelen complementair zijn, is het ontbreken van een enkel productiemiddel reeds voldoende om het bedrijf stil te leggen. En dergelijke gevallen deden zich zeer vaak voor; somtijds werden geheele ondernemingen tengevolge van gebrek aan het een of ander productie-

middel stilgelegd, of konden zij haar producten door het ontbreken van een klein onderdeel niet meer voltooien.

Met de verdeling van de consumptiegoederen was het echter niet minder slecht gesteld. Zij werden volgens de in Moskou uitgewerkte aprioristische plannen over het groote land verzonden. Dit had gewoonlijk tengevolge, dat de voor de groote steden bestemde goederen, naar de meest afgelegen dorpen kwamen, en de goederen, die voor de dorpsbewoners geschikt waren, in de groote steden werden verdeeld, dat goederen, die voor de Kirgiezen geknipt waren, naar de Ukraine kwamen en de nomaden in de steppen de goederen voor de Ukrainsche boeren ontvingen. De verbruiker kreeg bepaalde goederen, zij werden hem zelfs vaak door de verbruiksvereeningen opgedrongen; nooit kreeg hij echter die goederen, die hij juist noodig had. Het denkbeeld van den rechtstreekschen ruil van industriële fabrikaten tegen landbouwproducten was zeer gewild in de toonaangevende communistische kringen. De in verband hiermede genomen maatregelen brachten mede, dat er in dit land, waar de honger naar goederen zoo groot was, overal in afgelegen gehuchten enorme hoeveelheden goederen, de z.g. „beschermden” goederendepôts, maandenlang ongebruikt lagen en bedierven.

II. De poging tot terugkeer naar de kapitalistische bedrijfsvormen.

Van dit wegzinken van het land in den chaos van het „naturalwirtschaftliche” socialisme zijn, ondanks alle theorieën van de communistische economisten, de leiders tenslotte toch geschrokken. Reeds in den herfst van 1930 begon de economische politiek van de Sovjetregering in enkele opzichten onzeker te worden en in 1931 sloeg de regering dralend bepaalde nieuwe wegen in.

Door de bekende rede van Stalin van 23 Juni 1931 heeft de hoogste autoriteit in de Sovjet Unie deze nieuwe richting in de economische politiek spoedig goedgekeurd, en in het halve jaar, dat sindsdien verlopen is, werden talloze nieuwe soortgelijke maatregelen genomen. De rede van Stalin beteekende, zooals wij reeds vroeger hebben uiteengezet¹⁾, niet het opgeven van de grondbeginselen van de planhuishouding en het socialisme en niet den terugkeer tot het kapitalisme.

De Sovjetregering wil aan de grondbeginselen van de planhuishouding en het socialisme vasthouden; inzonderheid het vrijgeven van het particuliere initiatief strookt in geen deele met haar plannen. Ook de strijd tot vernietiging van het boerenbedrijf blijft voortduren. De nieuwe tendenzen in de economische politiek van de Sovjetregering geven slechts de overtuiging weer, waarvan de economische leiders sedert den herfst van 1930 geleidelijk werden doordrongen, nl. dat de handhaving van bepaalde kapitalistische bedrijfsvormen juist de noodzakelijke voorwaarde voor de verwezenlijking van de socialistische plannen is, dat de overgang tot het „naturalwirtschaftliche” socialisme, zelfs indien mogelijk, nu althans voorbarig is. De Sovjetregering heeft zich nog eens van de juistheid van het principe „zonder bedrijfsrekening, geen bedrijfsleven” kunnen overtuigen. Een bedrijfsrekening is echter zonder een goed geregeld geldwezen niet bestaanbaar. De leus: „Contrôle door den roebel!” (Poverka rublem!) vond spoedig ingang en dezelfde communistische economisten, die kort tevoren trachtten te bewijzen, dat de Sovjethuishouding geen geldrekening noodig heeft, hebben kort daarna onomwonden verklaard, dat een dergelijke mening een verkeerde „afwijking van Trotzki” was, dat het N.E.P.-systeem nog niet definitief is afgeschaft, en dat het geld in de Sovjethuishouding zijn betekenis moet behouden.

In het plan voor het laatste kwartaal van 1930 werd

¹⁾ Zie E.-S. B. van 12 Aug. 1931.

op bezuiniging aangedrongen en werd besloten om de circulatie niet verder uit te breiden. De gevolgen van dit laatste besluit waren echter bedenkelijk. Tal van ondernemingen bleken niet in staat het loon van haar arbeiders en personeel uit te betalen. Het was zaak om de bedrijfsleiders weder tot calculeeren te dwingen, waarbij men het euvel met wortel en al moest uitroeien. Daartoe moest de organisatie van het credietwezen principiëel worden hervormd, want de algemeene ontredding van het geldwezen en van de bedrijfsrekening hield klaarblijkelijk verband met de fouten van deze organisatie.

Sedert de crediethervorming, welke op 1 April 1930 van kracht werd, stuurde elke onderneming na de aflevering der goederen de facturen naar de Staatsbank en ontving het geld op haar rekening. De overeenkomstige bedragen werden door de Staatsbank automatisch in het debet van de koopers geboekt. Deze regeling had tengevolge, dat de producent zich er niets van aantrok, of de geleverde goederen, wat soort en kwaliteit betreft, met de behoefte van de koopers overeenkwamen, want hij kreeg toch in elk geval na verzending van de facturen, aan de bank het geld op zijn rekening. Wat den koper betreft, deze kreeg wel vaak slechte goederen, doch hij had geen financiële zorgen, want hij werd steeds voor de goederen door de bank gedebiteerd. Een dergelijke regeling moest wel een demoraliseerenden invloed op de bedrijfsleiders uitoefenen.

In 1931 trachtte men deze regeling te wijzigen. De verbeteringen beteekenden niet den terugkeer tot het handelscrediet; de ondernemingen kregen niet weder het recht onderling crediet te verlenen en wissels te trekken. Men was echter tot de overtuiging gekomen, dat tusschen de koopers en de producenten, ondanks de opheffing van het handelscrediet, weder een zekere relatie moest worden tot stand gebracht. Volgens de credietverordeningen van 14 Jan. en 20 Maart 1931, die op 1 Mei in werking traden, is het niet voldoende, dat de onderneming de goederen heeft geleverd; de bank betaalt eerst, nadat zij van den koper het accept voor de levering heeft ontvangen. Hierdoor kreeg de koper de mogelijkheid, om het werk van den producent te controleren. Tevens werd een arbitrale-rechtspraak ingesteld, tot welke de contractanten zich kunnen wenden.

Ten einde de bedrijfsleiders tot meerdere discipline aan te sporen, werd op 23 Juni 1931 weder een nieuwe credietverordening uitgevaardigd (geldig vanaf 15 Aug.), die een strenge scheiding tusschen de van de bank geleende en de eigen bedrijfsmiddelen van de ondernemingen moest invoeren. Tot dusverre was eigenlijk geen enkel bankcrediet aan een termijn gebonden, — zij kwamen op de rekening van de ondernemingen en „bevroren daar”. Vóór 15 Augustus 1931 moesten alle ondernemingen bij de Staatsbank haar balansen indienen, op grond waarvan de omvang van haar eigen bedrijfsmiddelen definitief zou worden vastgesteld. Nadat deze op de betreffende rekening zijn geboekt, kan de Staatsbank aan de ondernemingen slechts credieten op korten termijn verlenen voor bepaalde doeleinden en met ruimen materiëlen waarborg. De crediettermijnen moeten strikt worden nagekomen, terwijl elk verzuim met schorsing of zelfs met inbeslagneming en dwangverkoop van de beleende goederen wordt bestraft.

Dit vormt den grondslag van de verbetering van het credietwezen van 1931. Het is echter zonder meer duidelijk, dat het resultaat van de credietverbeteringen en van de nagestreefde beperking van den biljetten-uitgifte daarvan afhangt, of de bedrijfsrekening overal ingang zal vinden. De geheele Sovjet-Russische planhuishouding moet de kapitalistische vormen overnemen. Deze gedachte brengt Stalin juist in zijn rede van 23 Juni 1931 naar voren. „Ons productieplan kan en moet worden verwezenlijkt”, met deze woorden eindigt Stalin zijn rede, doch daarvoor moet het „op

een nieuwe wijze bewerkt en op een nieuwe wijze bestuurd worden." De gevolgen van deze verandering zijn thans op elk gebied van de Sovjethuishouding waar te nemen.

De overwinning van centralisatie-tendenzen bij de organisatie van de industrie was een uitvloeisel van de invoering van de planhuishouding. De afzonderlijke bedrijven hebben hun economische zelfstandigheid ten gunste van de trusts verloren. Doch ook de trusts werden volkomen afhankelijk van de bij den oppersten economischen raad bestaande vereenigingen. Men keerde tot het beruchte „Glavkismus" uit den tijd van het oorlogscommunisme terug. Deze centralisatie van de bedrijfsleiding werd ook door de bijna algeheele centralisatie van de industriële winsten bevestigd. Meer dan 80 pCt. van de winst moest door de ondernemingen aan de Staatskas worden afgestaan, hetgeen het belang van de bedrijfsleiders bij een economisch beheer verzwakte. Door de samenvoeging tot enorme ondernemingen was ook het productie-apparaat in het geheel niet te overzien.

In 1931 werden weder maatregelen genomen om de economische zelfstandigheid van de trusts en ook van de afzonderlijke bedrijven te vergrooten. Volgens het besluit van den raad van volkscommissarissen van 3 Mei 1931, behouden de ondernemingen thans het grootste gedeelte van de winst, die zij voor uitbreiding van haar installaties en ook voor de cultureele behoeften van haar arbeiders mogen bezigen. De welvaart van elke onderneming en haar arbeiders zal dus op groote schaal van haar bedrijfsresultaten afhangen.

Men ziet thans af van de „Gigantomanie", die zich in de eerste twee jaren van het Vijfjarenplan op elk gebied van het bedrijfsleven heeft ontwikkeld. De enorme landbouwbedrijven van den Staat en de collectieve bedrijven worden gesplitst. Zelfs voor afdeelingen van fabrieken wordt een aparte exploitatierekening aanbevolen.

Ook op het gebied van de verdeling der consumptiegoederen, moest iets gebeuren, teneinde de daar heersche wande te verminderen. Men was het er echter nog niet over eens, op welke wijze men dit doel kon bereiken. Aanvankelijk trachtte men den grondslag van de planmatige verdeling nog verder uit te werken. In den herfst van 1930 trad vooral de idee van de oprichting van „besloten distributiebureaux" op den voorgrond. Daar de Sovjetregering het meest gebaat is bij de bevrediging van de behoeften der fabrieksarbeiders in de groote steden, besloot men tot oprichting van speciale winkels op de grootere fabrieken, uitsluitend toegankelijk voor de daar werkende arbeiders. Men hoopte op deze wijze, ondanks den algemeenen chaos, die bij de distributie heerscht, ten minste eenigszins in de behoeften van de gepriviligeerde groepen van industriële arbeiders te kunnen voorzien. Doch ook de werkzaamheid van de z.g. „besloten distributiebureaux" geeft tot ontelbare klachten aanleiding.

Sedert den zomer van 1931 tracht men ook de socialistische distributie in kapitalistische banen te leiden. De leus luidt thans niet de „socialistische distributie", doch de „Sovjethandel". De oprichting van de z.g. „beschermdes depôts" ter verwezenlijking van de communistische idee van den directen goederenruil moet ophouden, daar op deze wijze enorme voorraden goederen worden opgestapeld, terwijl er ter zelfder tijd groot gebrek heerscht. De distributie moet in geen geval meer volgens de aprioristische, in Moskou opgestelde, plannen voor het geheele land plaats hebben. Aan de rechtstreeksche verzending van ontelbare kleine hoeveelheden goederen uit de fabrieken naar de meest afgelegen plaatselijke verbruiksvereenigingen (het z.g. transitoverkeer) moet een einde komen; het meer directe contact met de koopers moet worden hersteld. In de provincie moeten weder engros-magazijnen worden opgericht, waar-

mede de plaatselijke vereenigingen nauwer in aanraking kunnen komen. Deze magazijnen kunnen juist als gevolg van de aprioristische distributieplannen niet vervangen worden. Men moet ophouden met het rantsoeneeren van alle goederen. Slechts van die goederen moet de verkoop worden gerantsoeneerd, waarvan de productie niet voldoende is.

Wat het arbeidersvraagstuk betreft, is gebleken, dat het door dwangmaatregelen niet mogelijk is, de nog aan het dorp gehechte arbeiders aan de ondernemingen te binden. In zijn rede van 23 Juni 1931 maakt Stalin in dit opzicht van nieuwe maatregelen melding. Ervaring, bekwaamheid en vlijt moeten naar waarde worden beloond, indien men bekwame arbeiders zonder dwangmaatregelen aan de fabrieken wil binden. Bij de keuze van leiders moet niet alleen met het partijlidmaatschap, doch ook met de kennis en de ervaring rekening worden gehouden; zoodoende kunnen ook partijloozen hoogere betrekkingen krijgen. Ten einde het verantwoordelijkheidsgevoel van de arbeiders en het personeel te vergrooten, zag Stalin zich genoodzaakt om de onderbroken vijfdaagseweek, die als één van de grootste veroveringen van het socialisme werd beschouwd, af te schaffen.

III. De voorloopige resultaten van de verbeteringen.

De pogingen van de socialistische huishouding om zich bepaalde kapitalistische vormen eigen te maken, is niet geheel zonder resultaat gebleven. Daar de creditverleening niet meer zoo royaal plaats vond als voorheen, was menig bedrijfsleider genoodzaakt, in zekeren zin weder rekening te houden met het geld en in verband daarmee de productie eenigszins te regelen. Men was hier en daar genoodzaakt van de oopenhooping van overtollige voorraden af te zien en deze zelfs ten gunste van de ondernemingen met dringende behoefte aan productiemiddelen te mobiliseeren.

En toch waren de resultaten ook op dit gebied over het algemeen zeer gering, want de kapitalistische vormen behooren bij het wezen van een andere huishouding, en het blijft zeer de vraag, of een socialistische huishouding deze kan overnemen. De planhuishouding plaatst de socialistische ondernemingen steeds weder voor maatregelen, die economisch niet houdbaar en dus met de rentabiliteit in strijd zijn. Derhalve vinden de nieuwe tendenzen niet voldoende ingang in het bedrijfsleven.

Het blijkt, dat het niet gemakkelijk is de exploitatierekening weder in de ondernemingen in te voeren. De plaatsvervanger van den voorzitter van den oppersten economischen raad van de Sovjet-Unie, Karklin, was genoodzaakt in de in December 1931 gehouden bijeenkomst van het uitvoerend comité van de Sovjet-Unie (WZIK) te verklaren, dat de exploitatierekening slechts in 468 der 759 onder hem ressorteerende ondernemingen der republiek geheel was ingevoerd; dus in ongeveer 40 pCt. der ondernemingen is zulks nog niet geschied (Izvestija van 19 Dec. 1931). De graantrust publiceert elk jaar nauwkeurige gegevens omtrent de productiekosten van het graan. Deze zijn lager dan in eenig kapitalistisch bedrijf ter wereld, hetgeen als bewijs voor het buitenland moet dienen, waarom Sovjet-Rusland zijn graan zoo goedkoop vermag te verkoopen. Thans heeft een aantal controle-commissies ontdekt, dat er in de graanfabrieken in het geheel geen exploitatierekening bestaat (zie „Die Getreidefabrieken ohne Wirtschaftsrechnung", „Ekon Zhiznj" van 14 Jan. 1932).

Over welke middelen beschikt de Staatsbank eigenlijk om tot creditdiscipline te noodzaken? Formeel kan zij thans haar goederen in beslag nemen. In de verordeningen worden dergelijke maatregelen zelfs aanbevolen; de verwezenlijking van de plannen is hiermede echter niet gebaat, en dit blijft in de socialistische huishouding toch het voornaamste.

De bouwbedrijvigheid speelt in de Sovjet-huishou-

ding thans een belangrijke rol, die de Sovjet-regering financieel zou willen regelen. Het blijkt echter (zie Izvestija van 15 November 1931), dat de bouwondernemers in vele gevallen van de ramingen der kosten in het geheel niet op de hoogte zijn en zelfs niet weten, met welk bedrag de begrotingen overschreden worden. De boekhouding laat overal veel te wensen over. Van de uitgegeven bedragen wordt eigenlijk slechts 60 pCt. voor de industriële werkzaamheden zelve gebruikt, de overige 40 pCt. wordt voor den aankoop van vaak overbodig bouw materiaal uitgegeven of door de enorm gestegen algemeene kosten verslonden. De meeste bouwondernemers gaan van het standpunt uit: „van belang is slechts den bouw tijdig te voltooien; hoeveel de bouw zal kosten, is van ondergeschikt belang”. Zij zijn der meening toegedaan, dat vlug bouwen met lage kosten niet kan samen gaan. Zoo ziet de financiële organisatie er op het voorname gebied van de planhuishouding uit.

Door de gebreken der bedrijfsleiding was het voor de regering niet mogelijk, haar vromen wensch, aan de grotere uitgifte van bankbiljetten een einde te maken te verwezenlijken. Volgens officiële gegevens, is de biljettencirculatie weder van R. 4302 miljoen op 1 Jan. 1931 tot R. 5436,5 miljoen op 1 Dec. 1931, of met ruim één vierde in een jaar tijds, gestegen.

Het schijnt hopeloos om de socialistische distributie van consumptiegoederen in de gegeven omstandigheden door een geregelden handel te vervangen. Bij de huidige verhouding tusschen het geldvolumen en het prijsniveau kan de vraag naar en het aanbod van goederen niet in evenwicht worden gebracht. De volkomen ondoelmatige wijze van gerantsoeneerde distributie van overheidswege moet dus blijven bestaan.

Ten einde de werkelijke loonen op juiste wijze te differentiëren, zou de Sovjetregering over overeenkomstige hoeveelheden voedingsmiddelen en over een voldoende aantal woningen moeten beschikken. Hierover heeft de Sovjetregering echter niet de beschikking en enkel en alleen met verhooging der geldloonen kan niet veel worden bereikt.

De Sovjethuishouding kan zich de burgerlijke vormen niet eigen maken, niet alleen, omdat zij te sterk ontwricht is, doch ook omdat deze vormen in strijd zijn met haar innerlijk wezen. Derhalve gaan de pogingen van de Sovjethuishouding om de burgerlijke vormen in te voeren, in zoverre deze pogingen ernst zijn, met bepaalde, in de eerste plaats nog aarzelende maatregelen gepaard, die men zich in zekeren zin als een zekere beperking van het Vijfjarenplan en een aantasting van bepaalde principes van de planhuishouding in het algemeen kan voorstellen.

In het nummer van 12 September 1931 van de „Ekonom. Shisnj” stond een belangwekkende verordening van het presidium van den oppersten economischen raad. Volgens deze verordening moeten alle bouwwerken, die in het loopende jaar niet kunnen worden voltooid, gestaakt worden, en het daarvoor bestemde bouw materiaal voor die bouwwerken worden gebezigd, die nog in hetzelfde jaar kunnen worden voltooid. Deze verordening is een belangrijke schrede op den weg tot voorloopige beperking van het Vijfjarenplan. Het is typeerend, dat deze verordening in de pers werd verzwegen en slechts in één courrant werd afgedrukt.

Opmerkelijk is voorts de oprichting van staatswinkels, die hun goederen niet volgens de vastgestelde prijzen verkoopen. Aanvankelijk werd een aantal winkels in de groote steden geopend, waar men de goederen tegen betaling met buitenlandsche valuta kon koopen. Later werden winkels geopend, die niet gerantsoeneerde goederen, tegen binnenlandsch geld verkochten. De prijzen in deze winkels waren zoo hoog, dat zij van de bevolking den spotnaam „Musea van Stalin” kregen. Kort geleden heeft men de prijzen echter met een derde verlaagd. Het net van deze winkels wordt geleidelijk ook in de provincie uitgebreid. De regeer-

ring tracht op deze wijze het overschot aan geld op te vangen en de volkscommissaris voor het financieel wezen heeft onlangs verklaard, dat hij zich van dit standpunt bezien, met hun bestaan kan vereenigen. De beteekenis van deze winkels voor de goederencirculatie is nog gering; goed beschouwd, zijn zij echter in strijd met het wezen van de planhuishouding.

Of deze verschijnselen, die de plannen ten deele beperken en ten deele inbreuk maken op de beginselen van de planhuishouding, van groote beteekenis zullen worden, dient te worden afgewacht. In ieder geval leggen ook deze verschijnselen getuigenis af van de groote innerlijke tegenstelling, die tusschen de vormen van de kapitalistische huishouding en het wezen van de socialistische planhuishouding bestaat.

AANTEKENINGEN.

Invoercontingenteering van wollen en half wollen stoffen.

Volgens het Koninklijk Besluit van 5 Februari jl. is de invoer van wollen en half wollen goederen op de volgende wijze gecontingenteerd:

„Gedurende het tijdvak van 1 Februari 1932 tot 1 Mei 1932 is de invoer uit ieder land van (posten 723, 724, 725 en 726) manufactures, stoffen en weefsels van wol of van halfwol verboden, voor zover deze meer bedraagt dan 62.5 ten honderd van hetgeen gemiddeld per drie maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 van die goederen uit dat land is ingevoerd, berekend naar de waarde dier goederen.”

Het loont de moeite om de cijfers van in- en uitvoer van de gecontingenteerde goederen eens nader te bezien. Neemt men de gecontingenteerde groep als geheel, zoo verkrijgt men het volgende beeld:

Manufactures, stoffen en weefsels van wol of halfwol.
(Nos. 723, 724, 725 en 726 der handelsstatistiek)

Jaar	Invoer			Uitvoer		
	mill. K.G.	f 1.000.000	Prijs per K.G.ingld.	mill. K.G.	f 1.000.000	Prijs per K.G.ingld.
1919	2.87	40.49	14.11	1.92	20.38	10.62
1920	3.90	56.79	14.56	1.92	19.56	10.14
1921	3.45	31.16	9.03	1.06	9.19	8.59
1922	4.68	34.84	7.44	1.26	8.15	6.47
1923	3.92	29.59	7.55	1.45	9.35	6.45
1924	5.17	38.20	7.39	1.78	12.20	6.85
1925	4.39	33.34	7.59	1.54	13.87	9.00
1926	4.62	34.89	7.55	1.36	11.88	8.74
1927	4.48	33.07	7.38	1.70	14.50	8.53
1928	4.61	34.55	7.49	1.74	15.08	8.67
1929	4.90	35.42	7.23	1.82	15.21	8.36
1930	4.81	33.52	6.97	1.64	12.54	7.64
1931	4.98	30.52	6.13	1.46	9.19	6.29

Men ziet, dat van een toenemende overstrooming van ons land met buitenlandsch goed uit deze totaal-cijfers niet blijkt.

Van de afzonderlijke artikelen laten wij hieronder de in- en uitvoercijfers volgen:

Laken (No. 723.)

Jaar	Invoer			Uitvoer		
	mill. K.G.	f 1.000.000	Waarde p. K.G.ingld.	mill. K.G.	f 1.000.000	Waarde p. K.G.ingld.
1927	0.09	0.77	8.56	0.45	3.67	8.16
1928	0.08	0.81	10.13	0.53	4.17	7.88
1929	0.08	0.75	9.38	0.43	3.38	7.86
1930	0.12	0.69	5.75	0.40	2.84	7.10
1931	0.09	0.55	6.11	0.35	1.94	5.54

Bukskin (No. 724.)

Jaar	Invoer			Uitvoer		
	mill. K.G.	f 1.000.000	Waarde p. K.G.ingld.	mill. K.G.	f 1.000.000	Waarde p. K.G.ingld.
1927	1.47	9.58	6.52	0.69	6.12	8.87
1928	1.44	9.42	6.54	0.67	6.09	9.09
1929	1.50	9.61	6.41	0.65	5.75	8.85
1930	2.28	15.43	6.77	0.98	7.84	8.00
1931	2.42	14.22	5.88	0.74	5.03	6.80

Flanel (No. 725).

Jaar	Invoer			Uitvoer		
	mill. K.G.	f 1.000.000	waarde p. K.G.ingld.	mill. K.G.	f 1.000.000	waarde p. K.G.ingld.
1927	0.04	0.23	5.75	0.08	0.67	8.35
1928	0.04	0.21	5.25	0.09	0.71	7.88
1929	0.04	0.22	5.50	0.14	1.08	7.71
1930	0.05	0.23	4.60	0.13	0.91	7.—
1931	0.05	0.19	3.80	0.21	1.20	5.71

Andere goederen (No. 726).

Jaar	Invoer			Uitvoer		
	mill. K.G.	f 1.000.000	waarde p. K.G.ingld.	mill. K.G.	f 1.000.000	waarde p. K.G.ingld.
1927	2.88	22.48	7.81	0.48	4.03	8.40
1928	3.05	24.21	7.90	0.45	4.11	9.13
1929	3.28	24.84	7.55	0.60	5.00	8.33
1930	2.36	17.16	7.27	0.13	0.94	7.23
1931	2.42	15.56	6.43	0.16	1.02	6.38

Het beeld, dat deze groepen vertoont, is onderling zeer afwijkend. Bij het laken (no. 723) blijkt van abnormalen invoer uit de hierboven vermelde cijfers niets. De invoer van dit artikel is niet groot en blijft verre ten achter bij den uitvoer. Steun in den vorm van contingentteering maakt hier dus al een zeer zonderlingen indruk.

Anders is de toestand bij het bukskin (No. 724). Hier is inderdaad de invoer belangrijk toegenomen, terwijl ook de uitvoer tot 1931 stijging vertoonde, doch niet in verhouding tot de stijging van den invoer.

De meening is verbreid, dat het inzonderheid de Engelsche invoer is, die hier de grootste rol zou spe-

len. In de afgelopen jaren was dat echter niet het geval; wel steeg de Engelsche invoer in 1930, doch de Deutsche invoer steeg veel meer en is quantitatief van grooter belang. Een specificatie naar de voornaamste landen van invoer in de beide laatste jaren doen wij hier volgen:

Een geheel ander beeld vertoont weer het artikel flanel (No. 725): tamelijk stabiele invoer, overwegend van Engelsche herkomst, en belangrijk gestegen uitvoer. Angst voor Engelsche valutaconcurrentie en voor vermindering van export naar dat land heeft hier blijkbaar het motief der contingentteering gevormd, doch, wanneer men de cijfers der laatste jaren beziet, zoo kan men zich moeilijk aan den indruk onttrekken, dat er juist in de contingentteering van dit artikel tot 62½ pCt. der waarde een flink stuk protectie zit.

Ook bij de laatste groep, de andere goederen (No. 726) dringt deze indruk zich op: sterk afgenomen invoer en daarevens wel afnemende van den uitvoer, doch quantitatief in veel geringere mate dan bij den invoer. Een situatie dus, die — zoo zou men zeggen — moeilijk aanleiding kan geven tot overheidsingrijpen, en dan nog wel met een zoo gevaarlijk middel als de contingentteering.

Een nuchtere beschouwing van de in- en uitvoercijfers moet, naar het ons voorkomt, tot de conclusie leiden, dat er bij de toepassing van de contingentteering ten behoeve van de wollenstoffenindustrie veel willekeur is geweest. Het gevoel, dat hier te lande een billijk bewind wordt gevoerd, wordt ondermijnd, wanneer van noodmaatregelen een gebruik gemaakt wordt, dat zoo veel aanleiding geeft tot het opperen van bedenkingen, als hier het geval is.

G. M. V. S.

Voornaamste invoerlanden.

(H — hoeveelheid in milj. K.G. W — waarde in milj. gulden.)

	Laken (723)				Bukskin (724)				Flanel (725)				Andere goederen (726)			
	1930		1931		1930		1931		1930		1931		1930		1931	
	H	W	H	W	H	W	H	W	H	W	H	W	H	W	H	W
Duitschland	0.02	0.17	0.02	0.17	1.15	7.76	1.29	7.58	—	—	—	—	0.71	5.70	0.90	6.18
België	0.01	0.15	0.02	0.16	0.18	1.44	0.17	1.18	—	—	—	—	0.26	1.76	0.27	1.64
Engeland	0.06	0.23	0.05	0.15	0.61	3.80	0.63	3.36	0.03	0.16	0.03	0.12	0.47	2.68	0.40	2.29
Frankrijk	0.01	0.08	0.01	0.05	0.11	0.87	0.06	0.46	—	—	—	—	0.65	5.25	0.50	3.66
Tsjecho-Slowakije	—	—	—	—	0.19	1.29	0.20	1.24	—	—	—	—	0.20	1.19	0.22	1.15

Deviezenclearing.

Hoewel het principe van de deviezenclearing eenvoudig is, wordt het in werkelijkheid hierdoor gecompliceerd, dat in ieder land steeds slechts één bepaalde groep van belanghebbenden bereid is zich ervan te bedienen, aldus schrijft Alfred Lansburgh o.a. in een lezenswaardig artikel in „Die Bank” van 3 Febr. jl., waaraan het onderstaande is ontleend.

In een land met een gezonde valuta, dus bij de Zwitsersche-Oostenrijksche clearing, Zwitserland, zoo vervolgt hij, zijn het de exporteurs, die er natuurlijk voordeel bij hebben, dat hun vorderingen in Schillingen, ondanks een disagio van 20—30 pCt., op pariteit in Zwitsersche geld worden omgerekend en betaald. De importeurs verzetten zich echter, omdat men van hen verlangt, hun schulden, die in minderwaardige Schillingen luiden, tot de volle pariteit in Zwitsersche Francs te betalen. (Dit heeft men in Zwitserland ook voorzien; men heeft de clearingovereenkomst in dien zin aangegaan, den invoer uit Oostenrijk te beperken en uit den daaruit voortvloeienden meerderen export een saldo in Schillingen te kweken, waarvan men zich bedienen kan, indien Weenen met den dienst der openbare schuld aan Zwitserland achterstallig blijft). Precies het omgekeerde speelt zich in Oostenrijk af. Hier zijn het de importeurs, die voor-

deel hebben bij de clearing, omdat hun in Zwitsersche Francs luidende schulden zonder agio in Schillingen worden omgezet, terwijl de exporteurs zich bedrogen voelen, omdat men hun voor hun vorderingen in Francs gedeprecieerde Schillingen wil geven.

Het resultaat van deze tegenstrijdigheden is, dat in Zwitserland de invoer uit Oostenrijk beperkt wordt, dien men in Weenen juist graag wil en moet bevorderen en dat daarentegen de export naar Oostenrijk, dien Weenen uit valutapolitieke overwegingen bestrijdt, gesubsidieerd wordt. En daar Oostenrijk deze tendenzen met de dwangmiddelen van de handelscontrole even energiek tegengaat als Zwitserland de omgekeerde tendenzen van Oostenrijk, zoo volgt daaruit een sterke teruggang van het handelsvolumen, ja zelfs een gestoorde markt, zonder het geringste nut voor de valuta en de betalingscapaciteit van Oostenrijk. Er bestaat dan ook niet de geringste twijfel over, dat het schijnbaar zoo eenvoudige principe zeer spoedig aan zijn innerlijke onvolkomenheden zal schipbreuk lijden. In Polen, dat eenige dagen lang met Oostenrijk in clearingverkeer heeft gestaan, heeft men dit zeer spoedig ingezien en daarom dadelijk de overeenkomst opgezegd.

Lansburgh wijst er verder op, dat een speciale clearing tusschen de circulatiebanken reeds daarom niet noodig is, omdat in werkelijkheid het geheele vrije

wereldverkeer niets anders is dan één groote clearing. De verkoopers van alle landen incasseeren hun vorderingen niet alleen in het buitenland, maar ook in hun eigen land, waar zij de ontvangen wissels en chèques tegen betaling in binnenlandsch geld afgeven. En de importeurs kunnen in het eigen land alle betalingsmiddelen verkrijgen, die zij voor de voldoening van hun buitenlandsche schulden noodig hebben. Het geheel vormt één groote compensatie, waarbij de overblijvende saldi door het meest wettelijke van alle credieten, namelijk het zelfs in tijden van crisis functioneerende remboursscrediet, worden genivelleerd. De nog overblijvende eindbedragen kunnen gemakkelijk door de circulatiebanken vereffend worden, zoolang de valuta gezond is. Is deze laatste voorwaarde vervuld, dan functioneert de automatische clearing zonder wrijving. Is de valuta echter gedeprecieerd, fluctueeren de wisselkoersen en is de circulatiebank niet in staat het passiefsaldo te nivelleren, dan functioneert de clearing met stoornissen, met behulp van dure aanvullende credieten en onder belasting van het heele marktverkeer met hooge risicopremies; het functioneert echter in elk geval. Wordt echter onder dezelfde omstandigheden de wisselkoers vervalscht, d.w.z. wordt zijn vrije loop geremd om het buitenland een pariteit voor te spiegelen, die in werkelijkheid niet bestaat, dan houdt de clearing op te functioneeren. In plaats van de markt, waarop niemand bereid zal en kan zijn waardevolle valuta's tot een schijnpariteit in gedeprecieerd binnenlandsch geld te ruilen, moet dan de circulatiebank den invoer en het passiefsaldo met de vereischte deviezen nivelleren en daar zij daartoe op den duur niet in staat is, komt het noodzakelijk tot dwangregeling van de deviezen en om deze te verkrijgen tot regeling van den buitenlandschen handel, hetgeen steeds met mislukking eindigt.

Is echter de vrije clearing van de deviezen en de geldmarkt niet in staat te functioneeren, zoo kan ook een dwangclearing van de circulatiebanken hietoe niet bijdragen. Indien zij zijn functie zal vervullen, heeft zij behoefte aan dezelfde voorwaarden, als waarop de clearing van de vrije markt werkt, namelijk een vaste valuta, of ten minste eerlijke wisselkoersen, die prijs en valuta, d.w.z. binnen- en buitenlandse waarde van het geld zoo verre met elkaar in overeenstemming brengen, als het internationale verkeer het veroorlooft. Zijn deze voorwaarden echter vervuld, dan is dwangclearing van de circulatiebanken overbodig.

Het havenverkeer van Rotterdam in 1931.

Aan het jaarverslag over 1931 van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rotterdam ontleenen wij het volgende:

De algemeene malaise, die reeds in het vorige jaar in zoo ernstige mate haar uitwerking op het bedrijfsleven deed gevoelen, is in 1931 nog verergerd. Een belangrijke vermindering van het scheepvaartverkeer en de goederenbeweging is voor de meeste West-Europese havens daarvan het gevolg geweest.

Het scheepvaartverkeer over zee in de drie groote Noordzeehavens en voor den geheelen Nieuwen Waterweg ¹⁾ bedroeg in 1931 (en 1930):

	Aantal schepen	Registerton netto
Antwerpen ²⁾	10.559 (11.002)	19.030.091 (19.918.131)
Groot-Hamburg ³⁾	20.506 (20.985)	20.870.412 (22.438.257)
Rotterdam ⁴⁾ ⁵⁾ . . .	11.383 (12.350)	18.072.955 (20.535.930)
Nieuwe Waterw. ⁶⁾	14.153 (15.363)	22.790.922 (25.752.041)

Hoewel de daling in het scheepvaartverkeer voor

¹⁾ In het jaarverslag wordt op blz. 36 medegedeeld, dat de Kamer erin geslaagd is de noodige eenheid te verkrijgen in het verzamelen van statistische gegevens ontrant de scheepvaartbeweging op den Nieuwen Waterweg. Sinds den aanvang van dit jaar worden de in- en uitgaande schepen van Hoek van Holland tot en met Dordrecht ge-

den Nieuwen Waterweg (Hoek van Holland tot en met Dordrecht) en voor Rotterdam veel belangrijker is geweest dan die voor Antwerpen en Groot-Hamburg (Hamburg, Harburg-Wilhelmsburg en Altona) is de volgorde nog gebleven als in 1930. Nog steeds bezet de Nieuwe Waterweg ten aanzien van de binnengekomen tonnage de eerste plaats, Groot-Hamburg de tweede, Antwerpen de derde. De vermindering in het aantal binnengekomen schepen bedroeg voor den Nieuwen Waterweg 1.210 (waarvan alleen voor Rotterdam 967), Hamburg 479, Antwerpen 443; wat de tonnage betreft, bedroeg de daling voor den Nieuwen Waterweg rond 2,96 millioen ton (waarvan voor Rotterdam 2,47), Hamburg 1,57 millioen, Antwerpen 0,89 millioen.

Wanneer wij evenwel de enkele haven van Rotterdam stellen tegenover die van Antwerpen, dan blijkt, dat onze haven dit jaar door haar concurrente aan de Schelde is overvleugeld, althans wat de binnengekomen tonnage betreft.

Het 10.000ste zeeschip kwam eerst op 24 September den Nieuwen Waterweg binnen (in 1930 op 27 Augustus); 26 November werd het 10.000ste zeeschip voor Rotterdam geregistreerd (in 1930 op 21 October).

De goederenbeweging over zee wijst voor Rotterdam een zeer belangrijke vermindering aan. Het heele havenverkeer met zeeschepen van 28.394.081 ton van 1.000 KG. verminderde tegenover het voorafgaande jaar met 6.308.686 ton. Er werden hier ter stede van over zee aangevoerd 15.844.217 ton goederen, tegen 20.763.900 ton in 1930; de uitvoer bedroeg 12.549.864 ton tegen 13.938.867 ton in 1930 (met inbegrip van bunkerholen en bunkerolie voor vreemde en voor Nederlandsche schepen). Voor alle havens van Hoek van Holland tot en met Dordrecht tezamen bedroegen deze cijfers: aangevoerd 18.949.531 ton, tegen 24.968.961 ton in 1930; uitgevoerd 14.548.285 ton, tegen 15.529.303 ton in 1930 (eveneens met inbegrip

teld op den grondslag van eenvormige en doelmatige voorschriften, waarbij ook het onderlinge verkeer tusschen de havens in de havenstreek in acht wordt genomen.

Zoovel aan de driemaandelijksche statistieken van de Kamer als aan de door haar maandelijks verspreide gegevens omtrent de scheepvaartbeweging zijn de volgens de nieuwe richtsnoeren verzamelde cijfers reeds over 1931 ten grondslag gelegd, zoodat met ingang van het nieuwe jaar terstond weder vergelijkbaarheid met gegevens over een vroeger tijdvak zal zijn verkregen.

²⁾ Bij de Belgische berekening der netto tonnenmaat is de vaste aftrek van 32 pCt. om voor zekere stoomschepen bruto maat tot netto te herleiden (de methode overal elders in Europa gevolgd) niet toegestaan. De Belgische berekening van de nettomaat is daardoor bijna altijd belangrijk hooger dan die volgens de elders geldende meting. In het jaarverslag der Kamer te Hamburg over 1901 vonden wij reeds dezelfde opmerking. De schepen eener Hamburgsche reederij werden in 1902 te Hamburg op 133.826 ton aangenomen, te Antwerpen op 157.265 ton, dus 17 pCt. hooger. Een nader onderzoek over een zeer groot aantal schepen door ons in 1913 ingesteld gaf een verschil van 16,33 pCt. Voor *vergelijking* met de andere Europeesche havens moet dus de door Antwerpen volgens de Belgische berekening opgegeven tonnenmaat met ten minste 15 pCt. worden verminderd. Dit is in vorenstaande vergelijkende cijfers geschied.

³⁾ Groot-Hamburg: Hamburg, Harburg-Wilhelmsburg en Altona.

De cijfers van Groot-Hamburg zijn voorloopige.

⁴⁾ De in Rotterdam in 1930 binnengekomen schepen hadden een inhoud van 98.430.623 M³. bruto = 58.116.681 M³. netto, waaruit volgt, dat het herleidingscijfer, om van bruto tot netto te komen, bedraagt 98.430.623 : 58.116.681 = ongeveer 1,69. Een registerton = 2,83 M³.

⁵⁾ Met inbegrip van de schepen, die reeds een andere haven in de Rijn-Maasdelta hebben bezocht.

⁶⁾ 1931: Voor de havens langs den Nieuwen Waterweg (Rotterdam en ook Dordrecht inbegrepen) zijn opgenomen de schepen, die rechtstreeks uit het buitenland kwamen, benevens die, welke eerst een Nederlandsche zeehaven buiten de Rijn-Maasdelta aandeden en daarna den Waterweg binnenvoeren.

van vorengenoemde bunkercolen en bunkerolie).

Voor zoover de vermindering van den invoer betreft, droegen ertsen daarin bij met 4.632.817 ton, steenkolen met 237.662 ton, hout met 580.314 ton, minerale oliën met 160.823 ton. De aanvoer van graan is daartegenover vermeerderd met 603.916 ton.

Het bunkerbedrijf aan vreemde en Nederlandsche schepen is in 1931 voor Rotterdam verminderd met 335.004 ton (1931: 1.386.235 ton, 1930: 1.721.239 ton). Voor de andere havens langs den Nieuwen Waterweg (Dordrecht inbegrepen) waren deze cijfers 1931: 562.579 ton, 1930: 613.399 ton, een vermindering van dus slechts 50.820 ton.

Overigens worde voor statistische gegevens omtrent Rotterdam en omgeving verwezen naar de driemaandelijks door de Kamer uitgegeven statistiek van handel, nijverheid en verkeer.

De goudproductie in 1931.

De omvang der goudproductie is in 1931 grooter geweest, dan in de vorige jaren. Het vooroorlogspeil heeft zij weliswaar nog niet bereikt, doch men moet tot 1916 teruggaan om een hooger cijfer te vinden, dan dat van 1931. Het volgende staatje, ontleend aan het Annual Bullion Letter van de Firma Samuel Montagu & Co. te Londen, geeft van een en ander een beeld.

Goud-Productie.

(in milloenen ponden ad. 84 s. 11½ d. per ons fijn.)

Jaar	Transvaal	Totaal Britsch wereldrijk	Totaal Wereld
1914	35.7	56.5	90.5
1915	38.6	60.6	96.7
1916	39.5	59.5	93.5
1917	38.3	56.1	86.5
1918	35.8	51.0	79.0
1919	35.4	50.1	75.1
1920	34.7	48.1	68.6
1921	34.5	47.4	67.9
1922	29.8	44.6	65.7
1923	38.9	53.4	75.5
1924	40.7	56.0	80.8
1925	40.8	56.1	80.8
1926	42.3	57.6	82.3
1927	43.0	58.6	82.6
1928	44.0	59.4	83.7
1929	44.2	59.7	82.8
1930	45.5	61.9	85.7
1931 ¹⁾	46.2	65.6	89.5

¹⁾ Schatting.

De bekende goudexpert Joseph Kitchin heeft blijkens het eerste Interim Rapport van de Gouddelegatie van den Volkenbond, de goudproductie van 1930 getaxeerd op 404 millioen dollar en die van 1931 op 402 millioen dollar, waartegenover dan weder in 1932 een kleine stijging door hem werd verwacht tot 410 millioen dollar. In dollars uitgedrukt beloopen de cijfers van Montagu voor 1930 en 1931 resp. 417 en 436 millioen. Men ziet daaruit, dat de schatting van Kitchin aan den lagen kant is geweest.

In het bericht van Montagu wordt Kitchin's oordeel over het afgelopen jaar vermeld; over den gestegen omvang der productie in 1932 zegt hij:

„The production of gold is now being stimulated in the cases of countries which have temporarily left the gold standard by the existence of the so-called „gold-premium”, since the sterling price of gold on the London market is now some 40 per cent. above the gold currency price. This position has developed only since 19th September, except as regards Australia, and cannot have had any material effect on last year's production. The premium applies to India and West Africa and is considerably higher for Australia and lower for Canada. In the case of the Transvaal it will apply if and when the Union of South Africa goes off the gold standard. Another stimulus is supplied by the exceptional fall in commodity prices since

1929, which tends to decrease the costs of winning gold, but it has not yet shown its effect to any marked extent.”

Voor 1932 verwacht Kitchin een verdere stijging der productie:

„The present prospect is that 1932 will show a further advance in gold production, and the total may easily exceed £ 90,000,000 in gold currency, the increase again coming from Canada and the Transvaal.”

Het probleem, of er wel voldoende goud voor monetaire doeleinden beschikbaar is gekomen, heeft zich in 1932 niet gesteld. Dit vond zijn oorzaak in het afvloeien van goud uit Britsch-Indië, hetgeen weder zijne verklaring vindt in de agrarische depressie, die vele „hoards” uit Indië voor den dag heeft gebracht. Kitchin laat zich hierover als volgt uit:

„As India since September has been exporting large quantities of gold in view of the attractive sterling price, while in the five years to 1930 it absorbed an average of about £ 16,000,000 of the new output, the quantity available for addition to the world's stock of gold money (sterilised or otherwise) must last year have reached the unparalleled figure of nearly £ 100,000,000, as against an average for the previous five years of £ 52,500,000.”

Voor de toekomst kan het goudaccres echter weer een vraagstuk van belang worden. Ook bij den huidige stand der productie en bij opneming van ongeveer de helft daarvan door Britsch-Indië en de goudindustrie, blijft er voor het monetaire accres niet meer beschikbaar dan circa 2 pCt. van den monetaire goudvoorraad.

INGEZONDEN STUKKEN.

DE BUITENLANDSCHE HANDEL VAN DUITSCHLAND IN 1931.

De Heer J. M. Honig schrijft ons:

Ter zake van hetgeen de heer Dunlop in het nummer van 10 Febr. schrijft over het „crediet” van Duitsland aan Rusland, zou ik het volgende willen opmerken:

1. Zijn de Russen, — noodgedwongen natuurlijk, daar anders de uitvoering van hun vijfjaren plan totaal onmogelijk zou worden — al hun verplichtingen tot nu toe nagekomen. Zij zullen dat, zoolang hun dat ook maar eenigszins mogelijk is, blijven doen om deze reden. Het lijkt dan ook wel een stoute bewering te zeggen, dat er „natuurlijk geen kopeek van terecht komt”.

2. Is het toch de natuurlijkste zaak ter wereld, dat de Duitsche industrie alles in het werk gesteld heeft om opdrachten van Rusland te krijgen, daar het er in zeer vele gevallen om ging, stil leggen of doorwerken. Persoonlijk zijn mij ondernemingen bekend, die al meer dan een jaar *uitsluitend* voor Rusland werken. Hadden de Duitschers deze opdrachten aan de Amerikanen en Engelschen gelaten, dan zou zeer zeker het aantal werkloozen in Duitschland weer met eenige duizenden zijn toegenomen!

3. Voor zoover er sprake is van „lichtzinnigheid” in den handel met Rusland, treft zeker toch niet den Duitschers alleen blaam. Vooral de Amerikanen, die officieel de Russische Regeering niet wenschen te erkennen, hebben met de allergrootste energie getracht hun aandeel in het Russengeschaft te krijgen en zijn daar ook wonderwel in geslaagd.

Nogmaals, werd het door den heer Dunlop aanbevolen middel toegepast, dan zouden vele ondernemingen in Duitschland moeten worden stil gelegd. Want waarheen denkt de heer Dunlop, dat de Duitsche industrie dan wel deze fabrikaten zou kunnen exporteren?

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN JANUARI 1932.

Prov. en Gemeentelijke Leeningen f 8.180.000,—
zijnde:

Nederland:

Gem. 's-Gravenhage
f 5.000.000 5% 5 j. obl.
à 100% f 5.000.000Gem. Haarlem f 2.000.000
5% obl. à 99% „ 1.980.000Gem. Vlaardingen f 500.000
5½% 5 j. obl. à 100% .. „ 500.000Gem. Winterswijk f 700.000
5½% 5 j. obl. à 100% .. „ 700.000Bank- en Credietinstellingen „ 275.000,—
zijnde:

Nederland

Aandeelen

Haagsche Boazbank
f 250.000 aand. à 110% .. f 275.000Kerkelijke Leeningen „ 462.218,75
zijnde:

Nederland f 462.218,75

Totaal f 8.917.218,75

Bovendien:

f 27.480.000,— 3/m. Schatkistpromessen à f 993,90^o/₁₀₀

„ 38.410.000,— 6/m. „ „ „ 982,18

„ 23.159.000,— 4% 1-j. Schatkistbiljetten „ „ 1.000,—

Voorts werd in de afgelopen maand hier te lande de inschrijving opgesteld op een beperkt bedrag:

Aand. North American Trust Shares à \$ 2.35 p. aand. (in-
trodactie).

De Kerkelijke Leeningen zijn als volgt onderverdeeld:

	Rente- Guldens	Emissie- voet pCt.
R.K. Kerkbest. der Par. v. d. H.		
Augustinus, Amsterdam	365.000	5 99%
Ver. tot bevordering v. h. Gesticht v. h. Arme Kind Jezus, Maastricht	100.000	5 99½

RIJKSPPOSTSPAARBANK.

DECEMBER	1929	1930	1931
Inlagen	f 10.339.291	f 13.194.706	f 18.696.659
Terugbetalingen ..	„ 10.220.804	„ 10.529.226	„ 12.345.661
Tegoed inleggers ¹⁾	„ 342.628.221	„ 366.507.302	„ 429.397.954
Nom. bedr. der uitst. staatschuldboekjes ¹⁾	„ 43.135.400	„ 42.439.650	„ 44.172.950
Spaarbankboekjes:			
Nieuw uitgegeven ..	10.023	12.463	14.134
Geheel afbetaald ..	6.768	6.742	6.619
In omloop ¹⁾	2.109.697	2.152.827	2.227.364

¹⁾ Op ultimo.POSTCHEQUE EN GIRODIENS¹⁾.

(In duizenden guldens).

	December 1931		December 1930	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Nieuwe rekeningen.	2.021	—	1.811	—
Rekeningen op ult ^o .	184.832	—	167.517	—
Bijschrijvingen	2.774.451	532.797	2.492.633	504.419
a. Stortingen	1.139.102	124.208	1.049.017	127.627
b. Overschrijvingen.				
1. van and. rek. ¹⁾	1.635.151	387.650	1.443.468	362.091
2. van Ned. Bank.	198	20.831	148	14.605
c. And. onderwerpen	—	108	—	96
Afschrijvingen	1.734.106	522.182	1.545.682	493.288
a. Chèques	291.001	71.911	256.210	66.691
b. Overschrijvingen				
1. op andere rek. ²⁾	1.429.364	387.650	1.277.806	362.091
2. naar Ned. Bank	868	62.565	932	64.458
c. And. onderwerpen	12.873	56	10.732	48
Tegoed op ult ^o	—	156.900	—	119.313
Beleggingen	—	94.963	—	85.976

¹⁾ Hierin begrepen overschrijvingen uit het buitenland 4.104 met f 693 Dec. 1931 en 4.631 met f 814 Dec. 1930.²⁾ Idem naar het buitenland 34.627 met f 3.167 Dec. 1931 en 30.590 met f 3.150 Dec. 1930.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens)

	Januari 1932	Sedert 1 Januari 1932	Overeen- komstige periode 1931
Directe belastingen.			
Grondbelasting	481.632	481.632	3.222.575
Personeele belasting	14.419	14.419	3.301.426
Inkomstenbelasting	7.098.499	7.098.499	7.908.643
Vermogensbelasting ¹⁾	1.116.680	1.116.680	1.251.358
Dividend- en tantième- belasting	760.309	760.309	826.223
Invoerrechten	3.936.093	3.936.093	5.224.984
Statistiekrecht	177.137	177.137	282.250
Accijnzen.			
Zout	200.414	200.414	194.636
Geslacht	533.614	533.614	756.348
Wijn	51.421	51.421	35.103
Gedistilleerd	2.669.311	2.669.311	3.452.202
Bier	804.984	804.984	943.272
Suiker	4.266.109	4.266.109	4.459.476
Tabak	2.502.159	2.502.159	2.808.257
Belasting op gouden en zilveren werken	63.342	63.342	69.547
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	1.565.777 ²⁾	1.565.777 ³⁾	2.351.323
Registratierechten	925.342	925.342	1.343.740
Successierechten	3.750.766	3.750.766	4.102.609
Domeinen, wegen en raarten	175.168	175.168	249.005
Staatsloterij	16.956	16.956	16.975
Loosgeld	323.591	323.591	455.807
Totaal-Generaal ..	31.433.723	31.433.723	43.255.759

¹⁾ Met ingang van het belastingjaar 1931 wordt de personeele belasting geheven ten bate van de gemeenten, zoodat de in dezen staat vermelde bedragen uitsluitend vroegere belastingjaren betreffen.²⁾ Hieronder begrepen f 226.974 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursbel.).³⁾ Id. f 445.232.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	1.266.639	1.266.639	1.654.337
Verdedigingsbelasting ..			
Opcenten:			
Grondbelasting	381.062	381.062	646.843
Personeele belasting ..	2.231	2.231	618.335
Inkomstenbelasting ..	1.363.191	1.363.191	1.540.925
Vermogensbelasting ..	615.707	615.707	700.318
Dividend- en tantième- belasting	250.902	250.902	272.654
Accijnzen op Wijn	10.284	10.284	7.021
„ „ Gedistilleerd	266.931	266.931	345.220
Tabaksacc. op sigaretten	446.844	446.844	—
Zegelrecht van buitl. eff.	60.863	60.863	101.986
Totaal	4.664.654	4.664.654	5.887.589

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

	579.499	579.499	562.817
Wegenbelasting	11.568	11.568	9.865
Rijwielenbelasting			
Totaal	591.066	591.066	572.682

INKOMSTEN TEN BATE VAN HET „GEMEENTEFONDS“

	6.902.815	6.902.815	—
Gemeentefondsbelasting.	514.972	514.972	—
Opcenten Vermogensbel.			
Totaal	7.417.787	7.417.787	—

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING
SEDERT 1 JANUARI 1931.

Dienstjaren	Grond- belasting	Inkomsten- belasting	Vermogens- belasting
1929/30	—	19.689	3.239
1930/31	3.679	296.520	48.435
1931/32	475.053	6.782.290	1.065.006
1932/33	2.900	—	—
Totaal	481.632	7.098.499	1.116.680

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

BANKDISCONTO'S.

Table of bank discount rates for various cities including Lissabon, Londen, Madrid, N.-York, Oslo, Parijs, Praag, Pretoria, Rome, Stockholm, Tokio, Weenen, Warschau, and Zwits. Nat. Bk. with dates and rates.

GELDKOERSEN.

OPEN MARKT.

Table of exchange rates for Amsterdam, Londen, Berlijn, New York, and other locations, showing rates for 1932 and 1931.

1) Koers van 19 Feb. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Table of exchange rates in the Netherlands for various locations like New York, Londen, Berlijn, Parijs, Brussel, and Batavia.

Table of exchange rates for various locations including Zwitterland, Weenen, Praag, Boekarest, Milaan, and Madrid.

Table of exchange rates for Stockholm, Kopenhagen, Oslo, Helsingfors, Buenos Aires, and Montreal.

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table of exchange rates in New York for London, Paris, Berlin, and Amsterdam.

KOERSEN TE LONDEN.

Table of exchange rates in London for various international locations like Alexandria, Athene, Bangkok, Budapest, Buenos Aires, etc.

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS *)

Table of silver and gold prices in London and New York for various dates in 1932 and 1931.

1) In pence p. oz. stand. *) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. **) In sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Table showing the financial status of the Dutch Treasury, including assets, liabilities, and obligations.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Table of floating debt of the Netherlands East Indies for 1932 and 1931.

GOEDERENHANDEL.**GRANEN.** 23 Februari 1932.

De stemming aan de tarwe-markt was gedurende de geheele afgelopen week vast en geregeld zijn flinke zaken gedaan naar het Verre Oosten en naar het Continent. Frankrijk blijft in sterke mate kooper van buitenlandsche tarwe en men veronderstelt, dat het toegestane percentage buitenlandsche tarwe spoedig verder zal moeten worden verhoogd, doch het aanbod in het binnenland schaarsch blijft en molens hoe langer hoe meer moeite ondervinden bij het koopen hunner door de bepalingen van de wet benoedigde hoeveelheden binnenlandsche tarwe. In Italië is het toegestane percentage verhoogd van 30 op 60 pCt. en ook in dat land bestaat flinke vraag voor buitenlandsche tarwe. In Duitschland heeft nog geen verandering in de wettelijke maatregelen plaats gevonden, doch spoedig verwacht men ook daar een vergemakkelijking van den import, hetzij door de invoerrechten in het algemeen te verlagen of door aan verschillende molens toe te staan tegen verlaagd tarief in te voeren. Tot nog toe zijn de importzaken in Duitschland nog niet uitgebreid, doch de verwachting, dat zulks spoedig zal geschieden en de verbeterde vraag in Frankrijk en Italië hebben tengevolge gehad, dat in Engeland en Nederland de vraag verlevendigde en de prijzen verbeterden. In het Verre Oosten gaat men voort hoofdzakelijk Australische tarwe te koopen in flinke hoeveelheden. Men meent nu in Australië, dat de schatting van de tarwe-opbrengst van 21.122.000 quarters aan den lagen kant is geweest en waarschijnlijk grooter zal zijn, hoewel het hooge cijfer van het vorige jaar van 26.500.000 quarters niet zal worden bereikt. Het zijn in hoofdzaak Australische, Argentijnsche en Canadeesche tarwe, welke haar weg vinden naar het Continent. De verschepingen van Rusland zijn in den laatsten tijd sterk afgenomen en het heeft er allen schijn van, dat deze in de naaste toekomst ook niet van belang zullen worden. Ook die van den Donau zijn klein geworden en zullen dat vermoedelijk blijven. De Vereenigde Staten spelen nog geen belangrijke rol bij de tarwe-voorziening van Europa, hoewel kleinere uitvoerzaken, vooral naar België en Frankrijk, plaats vinden. De loop der prijzen aan de termijnmarkt te Chicago was meer afhankelijk van locale invloeden. De prijzen stegen daar in verband met de bij het Congres in behandeling zijnde financiële wetten en tengevolge van vrees voor koud weder in het wintertarwegebied. Gunstiger berichten daarover deed de markt weder enigszins dalen, terwijl daartoe ook meewerkte een bericht, dat de voorraden in handen van den Farm Board nog 175 miljoen bushels zouden bedragen, en een schatting van den zichtbaren wereldvoorraad, welke per 1 Februari een hooger totaal aanwees dan in de vorige maand. Het slot te Chicago was op 20 Februari 1½ dollarcent per 60 lbs. hooger dan een week geleden. Gisteren was de markt gesloten. Winnipeg volgde veelal de stemming te Chicago en bleef later vast, tengevolge van goede uitvoervraag. Het slot was 2¼ dollarcent per 60 lbs. hooger dan een week geleden. In Argentinië kwamen dagelijkse niet onbelangrijke schommelingen voor. Het slot te Buenos Aires was 18 centavos en te Rosario 15 centavos per 100 KG. hooger dan een week geleden.

De stemming voor rogge was in de afgelopen week over het algemeen eveneens vast en de prijzen voor disponibile Russische en stoomende Laplata rogge werden in den loop der week eenigszins verhoogd. Einde der week werd de vraag minder levendig en moesten verkoopers weder een kleine concessie doen om tot zaken te komen. In Duitschland blijft het aanbod van rogge schaarsch. De Duitse regering heeft weder verdere aankopen van rogge gedaan, teneinde prijsregelend te kunnen optreden.

Het aanbod van maïs was in de afgelopen week beperkt. Slechts matige hoeveelheden kwamen uit Argentinië binnen en op verschillende dagen was het aanbod daarvan zelfs schaarsch. Dit beperkte aanbod tezamen met slechte berichten over den nieuwen oogst in Argentinië en geregelde prijsverhoogingen aan de termijnmarkten in Argentinië hadden een vrij belangrijke prijsverhoging aan de continentale markten tengevolge. Afladers verhoogden hun prijzen en flinke eerste hands zaken kwamen tot stand van ouden en nieuwen oogst Platamaïs. De consumptievraag liet echter te wenschen en slechts zeer schoorvoetend werden door de consumptie de verhoogde prijzen betaald. Toen tegen het einde der week de Argentijnsche koersen tegenover vielen werden in de tweede hand zaken tot iets gereduceerde prijzen gedaan, doch later bracht een verhoging der Argentijnsche koersen weder steun. De Argentijnsche berichten over den nieuwen maïsogst, welke hoofdzakelijk van de regering stammen, luiden pessimistisch. Het schijnt wel vast te staan, dat niettegenstaande de grotere bebouwde oppervlakte de opbrengst niet den grooten omvang zal bereiken van het vorige jaar. Koopers zijn echter wantrouwend tegenover de officiële Argentijnsche berichten en geven er de voorkeur aan de verdere ontwikkeling van den oogst af te wachten. Het slot te Buenos Aires was 42 centavos en te Rosario 40 centavos per 100 KG. hooger dan een week geleden. Op den Donau is de scheepvaart nog door ijs gesloten en aanbiedingen uit Roemenië worden niet gedaan, hetzij tot in West-Europa niet te maken prijzen.

In gerst bestond het aanbod hoofdzakelijk uit disponibile Russische, waarvan flinke hoeveelheden in de consumptie werden verkocht tot onveranderde prijzen. De Russen hebben weliswaar hun prijzen verhoogd, doch de tweede hand is daarin nog niet gevolgd. Het aanbod van Argentijnsche gerst is schaarsch en daarvoor heeft eenige prijsverhoging plaats gevonden. In verband met het aanbod tot onveranderde prijzen van loco Russische gerst was de stijging voor Platagerst in de tweede hand slechts gering en kon de eerste hand tot meer verhoogde prijzen moeilijk tot zaken komen.

Ook haver was in de afgelopen week vast. Aan de termijnmarkt te Buenos Aires steeg de prijs 20 centavos per 100 KG., welke verhoging in West-Europa niet te maken was door aanbod uit de tweede hand, welke in beperkte mate, voornamelijk naar het buitenland, verkocht werd. Canadeesche haversoorten, welke ook hoofdzakelijk in de tweede hand worden verhandeld, stegen iets in prijs. Aan de termijnmarkt te Winnipeg sloot haver ½ dollarcent per 32 lbs. hooger dan een week geleden.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten verkeerden gedurende de afgelopen week in afwachtende stemming, aangezien de berichten, welke over het verloop van de vergadering van den internationalen suikerraad te Brussel uitlekten, nogal schaars waren.

Hoewel in Amerika de vraag naar geraffineerde suiker nog steeds uiterst beperkt is, bestond wat meer interesse voor ruwsuiker. Verschillende scheepsladingen werden verkocht tot ca. 0.95 tot 0.97 d.c. e. & fr. Na eenige kleine schommelingen belandden de noteringen op de New-Yorksche termijnmarkt op het volgende niveau: Mrt. 0.90; Mei 0.98; Juli 1.05; Sept. 1.11 en Oct. 1.14, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 2.95 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 38.000 tons, de versmeltingen 43.000 tons tegen 54.300 tons verleden jaar en de voorraden 150.000 tons tegen 262.000 tons.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	14-20 Febr. 1932	Sedert 1 Jan. 1932	Overeenk. tijdvak 1931	14-20 Febr. 1932	Sedert 1 Jan. 1932	Overeenk. tijdvak 1931	1932	1931
Tarwe	9.600	108.043	121.769	—	150	1.640	108.193	123.409
Rogge	2.727	48.826	37.205	210	565	105	49.391	37.310
Boekweit	—	3.666	3.727	—	—	145	3.666	3.872
Maïs	20.771	236.604	162.699	6.895	59.582	45.648	296.186	208.347
Gerst	3.355	36.639	97.967	1.780	4.605	7.049	41.244	105.016
Haver	8.264	26.833	46.349	—	1.292	—	28.125	46.349
Lijnzaad	6.959	29.406	18.462	5.068	43.621	74.749	73.027	93.211
Lijnkoek	3.724	15.698	6.083	—	—	—	15.698	6.083
Tarwemeel	904	3.807	16.922	286	1.865	8.639	5.672	25.561
Andere meelsoorten	1.125	6.617	8.125	346	2.658	2.048	9.275	10.173

